

జీవిత చరిత్ర

గాంధీజీ

గాంధీ హృదయము

సదాశివ సమారంభం

గురు దక్షిణామూర్తి

గురు వేదవ్యాస మహర్షి

గురు శుక మహర్షి

గురు నారద మహర్షి

గురు వాల్మీకి మహర్షి

గురు శ్రీకృష్ణ

శంకరాచార్య మధ్యమాం

గురు దత్తాత్రేయ

గురు బాలాదే

గురు గోరక్ష ముర్తి

గురు ఆదిశంకరాచార్య

గురు రామానుజాచార్యులు

గురు జ్ఞానేశ్వర్

గురు రవిదాస్

గురు కబీర్ దాస్

గురు చైతన్య మహా ప్రభువు

గురు నానక్

గురు రాఘవేంద్ర స్వామి

గురు పీఠప్రభాకర స్వామి

యోగి పరమహంస

అస్మదాచార్య పర్యంతం

గురు త్రిలింగ స్వామి

గురు లాహరీ మహాశయ

గురు రామకృష్ణ పరమహంస, అమ్మ శారదాదేవి

గురు వివేకానంద

గురు సాయి బాబా

గురు ఆరబింద్

గురు రమణ మహర్షి

గురు యోగానంద

గురు చక్రవర్తి ప్రభుపాద

గురు మళయాళస్వామి

గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి

గురు చైతన్య మహా ప్రభువు

వందే గురుపరంపరాం...

నన్ను “నేను” తెలుసుకోవటానికి

నన్ను “నేను” మార్పుకోవటానికి

“నేను” గా ఉండటానికి

మరియు అత్యుత్తమ జీవన విధానానికి

కావలసిన భక్తి,జ్ఞాన,కర్మ,ధర్మ సమాచారం ఒకేచోట తెలుగులో ఉచితంగా!

సాధారణంగా వేదాంతం తెలుసుకోవాలనే కోరిక వుంటుంది, కాని గ్రంథాలు అందుబాటులో లేవు. ఇంకొకరి దగ్గర గ్రంథాలు వుంటాయి, కాని జిజ్ఞాసువులకి ఎక్కడ ఉన్నవో తెలియదు. అలాగే కొన్ని లైబ్రరీ లో కొన్ని రకాల పుస్తకాలు మాత్రమే లభ్యం అవుతున్నాయి, అంతేగాక విలువైన గ్రంథాలు సరైన సంరక్షణ లేక కనుమరుగైపోతున్నాయి, కనుక మన అందరి కోసం భారత ప్రభుత్వం పురాతన ఆధ్యాత్మిక గ్రంథాలను సంరక్షించే నిమిత్తం ఎంతో శ్రమతో కంప్యూటరీకరణ ద్వారా ఒక చోట చేర్చుతూ ఆన్ లైన్ చేయటం జరిగింది. ఇటువంటి విలువైన జ్ఞాన సంపదను మరింత సులభంగా అందుబాటులోకి తీసుకురావటానికి సాయి రామ్ సేవక బృందం ఉడతా భక్తి గా ఇప్పటివరకే దాదాపు 5000 పుస్తకాలను వివిధ వర్గాలుగా విభజించి PDF(eBOOK) రూపంలో ఆన్ లైన్ లో ఉచితంగా అందించటం జరిగింది. కనుక ప్రతి ఒక్కరు ఈ సదవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోగలరు. ఇందుకు సహాయం అందించిన భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్(డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా <http://www.new.dli.ernet.in>), ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్(<https://archive.org>), గూగుల్ వెబ్ సైట్(<https://www.google.co.in>), మైక్రోసాఫ్ట్ వెబ్ సైట్(<http://www.microsoft.com>) కు మేము ఋణపడివున్నాము.అలాగే ఇటువంటి బృహత్తర కార్యక్రమానికి పెద్ద మొత్తం లో గ్రంథాలను అందించిన తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానమునకు కూడా మనం ఋణపడివున్నాము. సాయి రామ్ సేవక బృందం కోరుకొనేది ఒక్కటి, ప్రతి ఇల్లు ఆధ్యాత్మిక జ్ఞాన గ్రంథాలతో నిండిపోవాలన్నదే మా కోరిక.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్: <http://www.new.dli.ernet.in> లేక <http://www.dli.ernet.in>
- 2) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్: <http://www.sairealattitudemanagement.org>
- 3) సాయి రామ్ గూగుల్ సైట్: <https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement>
- 4) ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్: <https://archive.org/details/SaiRealAttitudeManagement>

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞం పై గల సలహాలు,సూచనలకు సేవక బృందాన్ని సంప్రదించుటకు: sairealattitudemgt@gmail.com

సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సమాచారం: <https://www.facebook.com/SaiRealAttitudeManagement>

సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సంబంధ వీడియోలు: <https://www.youtube.com/user/sairealattitudemgt>

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞంలో ప్రతి ఒక్కరు పాల్గొని, ఈ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకొని,మీరు సంతృప్తులైతే మరొక సాధకునికి, జిజ్ఞాసువులకు మార్గం చూపించగలరని ఆశిస్తున్నాము. మీరు చదువుకోవటంలో ఏమైనా ఇబ్బంది కలిగితే సేవక బృందంను సంప్రదించగలరు. ఒకవేళ మా సేవలో ఏమైన పొరపాటు వస్తే మన్నించగలరు.

ఈ గ్రంథపు భారత ప్రభుత్వ డిజిటల్ లైబ్రరీ గుర్తింపు సంఖ్య: 2020120032443

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన ప్రచారార్థం ఉచితంగా eBook రూపంలో భారత ప్రభుత్వపు సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ గ్రంథముపై వ్యాపార,ముద్రణ హక్కులు రచయిత,పబ్లిషర్స్ కి గలవు, కనుక వారిని సంప్రదించగలరని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

SaiRealAttitudeManagement(SAI RAM) - సాయి నిజ వ్యక్తిత్వ నిర్వహణ(సాయి రామ్)

*** సర్వం శ్రీ సాయినాథ పాద సమర్పణమస్తు ***

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

<http://www.new.dli.ernet.in>

Digital Library of India: Inc. X

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with
CMU, IIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home Vision Mission Goals Benefits Content Selection Current Status People Funding Copyright Policy FAQ RFP

Books Journals
Newspapers
Palm-Leaves (Manuscripts)

Title:

Author:

Year: to

Subject: Any Subject

Language:

Scanning Centre: Any Centre

[Presentations and Report](#)
[Statistics Report](#)
[Status Report](#)
[Feedback](#) | [Suggestions](#) |
[Problems](#) | [Missing links or](#)
[Books](#)

Click [here](#) for PDF collection
DLI MIRROR at IUCAA Data Center PUNE

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

[Click Here to know More about DLI](#) ^{New!}

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
<ul style="list-style-type: none">Rashtrapati BhavanCMU-BooksSanskritTTD TirupathiKerala Sahitya Akademi	<ul style="list-style-type: none">INSA	<ul style="list-style-type: none">Times of IndiaIndian ExpressThe HinduDeccan HeraldEenaduVaartha	<ul style="list-style-type: none">Tamil Heritage FoundationAnnaUniversity ^{New!}

Title Beginning with.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Author's Last Name

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Year

1850-1900	1901-1910	1911-1920	1921-1930	1931-1940	1941-1950	1951-
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-------

Subject

Astrophysics	Biology	Chemistry	Education	Law	Mathematics	Mythology	Religion	For more subjects...
--------------	---------	-----------	-----------	-----	-------------	-----------	----------	----------------------

Language

Sanskrit	English	Bengali	Hindi	Kannada	Marathi	Tamil	Telugu	Urdu
----------	---------	---------	-------	---------	---------	-------	--------	------

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

“దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్టమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం” అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజూ పువ్వుల రాసుల్ని వికసింపజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిపూలు, జవసంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్చాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నీ కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన ‘ఇచ్చ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. అనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. “నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

గాంధీ హృదయము

ముదిగంటి జగ్గన్న శాస్త్రి, బి. ఏ.

*

పల్లెటూరు గ్రంథమండలి - తణుకు

ప॥ గో॥ జిల్లా

విషయ సూచిక

పేజీ

తొలిపలుకు

మహాత్ముని విశ్వాసము

1

అతని మతము

7

భగవంతుడు ఆవ్యక్తుడు

16

మతము - రాజకీయములు

25

సత్యవ్రతము - (ఆశ్రమ నియమములు)

26

అహింస

26

బ్రహ్మచర్యము

27

జిహ్వాను కట్టిపెట్టుట

28

అస్తేయము

29

అభయము

31

అస్పృశ్యత

31

దేశభాషల ద్వారా విద్య

32

ఖద్గరు వ్రతము

33

రాజకీయములు - మతము

33

భారత సంస్థలు	34
వర్ణాశ్రమము	40
హిందూ - ముస్లిం ఐక్యత	42
ఖద్దరు	46
మతము - అస్పృశ్యత	56
వైకం సత్యగ్రహము - విజయభేరి	59
కరువులు - రాటము	61
అస్పృశ్యత - ప్రపంచ సమస్య	64
అస్పృశ్యులేమి చేయవలెను ?	68
గాంధీజీ - కొన్ని యపోహలు	70
రాజభక్తి రాజద్రోహముగా మారుట	79

తొలి పలుకు

అప్రచ్యుతాజ్యముల పోరాటముతో 1914లో మొదటి ప్రపంచయుద్ధము ప్రారంభమయ్యెను. 1898లో దక్షిణాఫ్రికాలో కాలిడి యచ్చటి స్వేతప్రభుత్వముతో 21 సంవత్సరములు సాత్విక నిరోధమునలిపి 1915లో గాంధీజీ స్వదేశమునకు తిరిగివచ్చెను. అతడొక సంవత్సరము దేశమంతయు తిరిగి భారతదేశ ఆర్థిక, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆధ్యాత్మిక దుస్థితిసంతను కూలంకషముగ నవగతము చేసికొనెను. 1916లో 'గాంధీ అనిబిసెంటు సంఘటన' యనునొక చరిత్రాత్మక కాశీయుదంతము సంభవించెను. అప్పటికింకను కమ్యూనిజము పుట్టలేదు. 1919లో మొదటియుద్ధము ముగిసెను.

విజయగర్వితులైన బ్రిటిషువారప్పటి వరకు మనసహాయము నర్ధించి మనజన, ధనబలసహాయమును విస్మరించి 1919లో కాలటు చట్టములను ప్రసాదించి లోకమెరుగని పంజాబు హత్యలను మనకు కానుకగా సమర్పించిరి, 1920 మొదలు 1947 అగష్టు 15 వరకు భారతదేశములో స్వరాజ్యయజ్ఞము యిరువదియేడు వత్సరములు జరిగెను.

ఆయజ్ఞము, ఆ చరిత్ర ప్రపంచములోనే యపూర్వము, అనూహ్యము ఇప్పుడు పది పన్నెండు వత్సరముల బాలురీవీర గాధ, దేవతల నశ్రుపూరిత నేత్రులనుగావించిన హృదయ విదారకఘట్టములు వినినపుడిది యొకకట్టుకథ క్రిందమాత్రమే వారికితోచగలదు. నేటిప్రపంచము కూడ దీనిని నమ్మజాలని స్థితిలో నున్నదనుటలో నాశ్చర్యములేదు. నేడెక్కడ చూచినను, ఎక్కడవిన్నను అణుబాంబు రొదతోను నూక్తి యరు విజ్ఞాన వరప్రసాద జనితమానవ హోమకాండతోను నిండియున్న యీనాగరిక ప్రపంచమునకిది . యొకపుక్కిడి పురాణముగ ద్యోతకమగుట వింతకాదు. కానియిది యీభారత భూభాగముమీద జరిగిన వీరనాటకము.

ఈ నాటక సూత్రధారి గాంధీజీ. అతనిని గురించినగాధయే మనము 'గాంధీగారడీ' యను గ్రంథములో వినబోవుచున్నారము. ఇది యతని హృదయపరిపాకమును తెలిసికొన గోరువారికొక దర్పణమువలె నుండగలదని నాయాశ. కనుకనే దీనికి 'గాంధీహృదయము' అను పేరుపెట్టితిని.

గాంధీహృదయము

మహాత్ముని విశ్వాసము

మహాత్ముడు తనవిశ్వాసమును గురించి 1909లో యిట్లు నిష్కర్షగా చెప్పియున్నాడు.

1. తూర్పు-పడమర యను సభేద్యమగుగోడ యెచ్చటను లేదు.

2. పాశ్చాత్యనాగరికత లేక ఐరోపానాగరికత యనున దొకటిలేదు. కాని కేవలము విషయప్రధానమైన నవీననాగరికతాస్వరూప మొకటికలదు.

3. ఈ నవీననాగరికత సోకుటకు పూర్వము యూరపు ప్రజలుకూడ తూర్పుదేశ ప్రజలభావములవంటి భావములతోనే యుండెడివారు.

4. ఇప్పుడు భారతమును పాలించుచున్నది బ్రిటిషువారు కాదు. రైళ్లు, టెలిగ్రాములు, టెలిఫోనులుద్వారా నవీననాగరికతయే మనలను పాలించుచున్నది.

5. బొంబాయి, కలకత్తా, మద్రాసులవంటి ముఖ్యనగరములే 'నవీనభారత దేశము' నగల రోగభూములు.

6. నవీనపద్ధతుల నాధారముగా నేర్పరచుకొని రేపు బ్రిటిషుప్రభుత్వమునకు బదులు భారతీయులే పాలించినను

భారత దేశమునకు చేకూరువై భవమేమియు నుండజాలదు, అప్పుడు యింగ్లండుకుపోవు ధనప్రవాహముకొంత మిగుల్పు కొనుట మాత్రమే జరుగవచ్చును.

7. సాశ్చాత్యులు నవీననాగరికతను పూర్తిగా విడనాడిన నాడే తూర్పు పశ్చిమములు రెండు నిజముగా కలియగలవు. లేక తూర్పుదేశములు పూర్తిగానవీన నాగరికతను చేపట్టిన నాడు కూడా వారు కలిసినట్లు కనపడవచ్చును. కానియా కలయిక యాయుధములతో దట్టింపబడిన శాంతి. అది యిప్పటి జర్మనీ, యింగ్లండుల మధ్యనున్న శాంతివంటిది. ఈ రెండు జాతులునేడు ఒకరినొకరు మ్రింగివేయకుండ 'మృత్యుసదనము' లోనే జీవించుచున్నవి.

8. ఒక వ్యక్తిగాని కొందరు వ్యక్తులు కలిసికొని ప్రపంచమునంతను సంస్కరింప బూనుట, యూహించుట కేవలము మంకుతనము. అతి కృత్రిమము, అతి వేగ వంతములు నగు యంత్ర పరికరములతో దానిని సాధింప బూనుట సాధ్యమైన దాని కర్రలు చాచుట వంటిదేయగును.

9. విషయ సౌఖ్యములను పెంచుకొనినంత మాత్రము చేత నైతికాబి వృద్ధి చేకూర జాలదని మనము సామాన్యముగా చెప్పవచ్చును.

10. వైద్యశాస్త్రము కరుడు గట్టిన 'గారడీవిద్య' ఘన వైద్య నైపుణ్య మనబడు దాని కంటె గోసాయి వైద్య

మనేక రెల్లు మంచిది.

11. ఆశురీ శక్తి తన పనుల కొరకే ఆస్పత్రులను విని యోగించు కొనుచు వానిని తన రాజ్యాధికారమును నిలుపు కొను పరికరములుగా చేసినది. అవి చెడ్డను, దుఃఖమును, అవినీతిని, నిజమైన బానిసత్వమును సాగించుచున్నవి. సుఖ వ్యాధులకు, ఊయకు ఆస్పత్రులే లేనిచో కామ రోగములు. ఊయ రోగములు తక్కువయ్యెడివి.

12. గత యర్ధశతాబ్దిలో భారత దేశము నేర్చుకొనిన పాఠములను మరచి పోవుటలోనే దాని నోక్షముకలదు. రైల్వేలు, టెలిగ్రాఫులు, ఆస్పత్రులు, లాయర్లు, డాక్టర్లు వంటివారు తగ్గిపోవలెను, పైతరగతులనబడు వారు తమ బడజీవితములను వదలి చైతన్యవంతులై అర్థవంతమైన మతప్రవృత్తిగల నిరాడంబర వ్యావసాయిక జీవితమును (అదియే నిజమైన యానందమునిచ్చు జీవితమని గుర్తించి) జీవింప నేర్చుకొనవలెను,

13. భారత దేశము యంత్రములద్వారా తయారగు వస్త్రములను, విదేశీ మిల్లులు కాని స్వదేశీ మిల్లులుకాని, కట్టరాదు.

14. ఈ పని చేయుటకు యింగ్లండు భారత దేశమునకు సాయపడవచ్చును. నావలె భావించువారు యింగ్లండులో నేడు చాలమంది కలరని నే నను కొనుచున్నాను.

15. ప్రజల విషయ సౌఖ్యములకు మితి కల్పించి సంఘమును క్రమబద్ధ మొనరించిన పూర్వ ఋషులలో యధార్థజ్ఞానముండెడిది. ఐదువేల యేండ్ల క్రిందటి మోట నాగలియే నేడు మన వ్యవసాయకుని పరికరము ఆమోక్షమిందు లోనే కలదు. ఇట్టి పరిస్థితుల లోనే ప్రజలు చిరంజీవులగుదురు. యూరపు ఆధునిక కార్యకలాపములను ప్రారంభించిన దాది పొందుచున్న శాంతి కంటె నెక్కు వశాంతినే ప్రజ లనుభవింపగలరు. ప్రతివిజ్ఞాని, ముఖ్యముగా ప్రతి ఆంగ్లేయుడు, అతని కిష్టమున్నచో, నీ సత్యమును గ్రహించి తదను గుణముగ ప్రవర్తింప వచ్చును. యధార్థమైన స్వాత్మిక నిరోధ తత్త్వముద్వారా నేనీ కచ్చితమైన శారాంశములకు రాగలిగితిని. ప్రస్తుత పిచ్చి గంతులతోనేతృప్తి నొందు ప్రజలలో నిట్టి యపూర్వ సుస్కారముక లుగునా యనుశంక, సాత్త్విక నిరోధకుడనైన నాకవసరములేదు. నేనీ సత్యమును గ్రహించితిని. కనుక ప్రజలందరు ప్రారంభించు వరకు నేను వేచియుండనక్కరలేదు. ఈ విధముగ భావించు వారందరు ముందు యీ మార్గమును త్రొక్కవలెను. మన మార్గములో ధర్మమున్నచో తక్కిన వారు మనల ననుసరింపక తప్పదు. సిద్ధాంతము చెప్పబడినది; సాధ్యమైనంత వరకు మనము దాని నభ్యసించ వలెను. ఈ రొంపి మధ్య నివసించుచున్న మనమీ కళంకమును పూర్తిగా పోగొట్టు కొనలేక

పోవచ్చును. రైలు ప్రయాణము వచ్చినప్పుడెల్ల నేను తప్ప చేయుచున్నట్లే భావించును.

దీని వలన కలుగు న్యాయమైన ఫలితమునకు నేను వెరు వను. ఎట్టి శ్రీఘ్ర గమాగమన సౌకర్యములు లేనినోజులలో అన్ని యుప ద్రవములను ధిక్కరించి బోధకులు, యాచా ర్యులు, తమ యారోగ్యము కొరకుగాక, మానవ కళ్యాణము కొరకే పాదచారులై వెడలెడి వారు. అప్పుడు కాశీ ప్రయాణాది పుణ్యక్షేత్రములు పవిత్ర ప్రదేశములు. నేడో! అవి యసహ్యకూపములు.

వర్ణవ్యవస్థను గురించి గాంధీజీ యిట్లు వ్యాఖ్యానించెను. వర్ణమనగా మానవుని వృత్తిని నిర్ణయించుటకై గావింప బడిన పూర్వ నిర్ణయమని యర్థము, తన జీవితమును గడుపు కొనుటకు మానవుడుతన పూర్వుల వృత్తులనే యవలంబింప వలెనని వర్ణముయొక్క న్యాయము. ప్రతిశిశువు సహజముగ తన తండ్రి 'రంగు' వృత్తిని కలిగి దాని ననుసరించును. కనుక నొకవిధముగ వర్ణము పారంపర్య ధర్మము, న్యాయము. వర్ణముహిందువుల మీద ఉద్దబడినది కాదు. కాని యదివారి శ్రేయస్సునుకోరిన ధర్మకర్తలచే కనుగొనబడిన న్యాయము. అదిమానవుల కల్పనకాదు, అది ప్రకృతి యొక్క ప్రచండ న్యాయము. న్యూటను కనుగొనిన గురుత్వాకర్షణ శక్తి వలె నది యనవరతము పని చేయుచుండు నొక స్వాభావిక

యుక్తి, గురుత్వాకర్షణ శక్తివలె వర్ణధర్మము కూడ కనుగొనబడని నాడును కలదు. ఈ న్యాయమును హిందువులు కనుగొనగలిగిరి. పాశ్చాత్యులు కొన్ని ప్రకృతి శాస్త్రములను కనుగొని వాని నుపయోగించుటచే సులభముగా తమ ద్రవ్య సంపత్తును పెంచకొన గలిగిరి. అదే విధముగ హిందువులీ తిరుగులేని సాంఘిక స్వభావమును కని పెట్టి ప్రపంచములోనే యితర జాతి సాధింప జాలని యాధ్యాత్మిక రంగమును సాధించిరి.

వర్ణమునకు, కులముతో సంబంధము లేదు. అస్పృశ్యత వలెనే కులము హిందూ మతములో జేరిన చీడ. ఇప్పుడు ముఖ్యములని యెంచబడుచున్న చీడలన్నియు హిందూమతములో నెన్నడు భాగములు కానేకావు. కైస్తవమతము ఇస్లాము మతములలో కూడ నిట్టి చీడ లెన్ని లేవు!

ఈ చీడలతో పోరు సలుపవలసినదే. వర్ణము యొక్క బురకాతో తాండవ మాడుచున్న కులరాక్షసిని రూపుమాపవలెను. హిందూ మతమును, భారతదేశమును అధఃపతితముగావించిన దీవర్ణముపేర చెలామణి 'చాటపెయ్య'. వర్ణధర్మమును పాటింపజాలక పోవుటయే చాలావరకు మన యార్థిక ఆధ్యాత్మిక వినాశమునకు కారణము. మన దారిద్ర్యమునకు, నిరుద్యోగమునకు నిది యొక కారణము. అస్పృశ్యతకు, మన మత భ్రష్టతకు నిదియే కారణము.

కాని యిప్పటి వికార రూపముతోను, వికృతాచారములతోను జరుపు పోరాటములో మనము మన మూలధర్మముతోనే పోరు సలుప రాదు. దానిని విస్మరింపరాదు.

అతని మతము

‘నేను సనాతన హిందువును.’ అని పదేపదే చెప్పుకొనుచు దాని కతడి క్రిందికారణములను విశదీకరించువాడు.

1. వేదములు, ఉపనిషత్తులు, పురాణములు, హిందూ మతగ్రంథములు అను పేరు గలవానిని, అవతారములను, పునర్జన్మను నేను విశ్వసించెదను.

2. కేవల వైదికార్థములో చెప్పబడిన వర్ణాశ్రమ ధర్మములలో నాకు విశ్వాసము కలదు. కాని యిప్పుడు నామకార్థముగ పలువురిచే నంగీకరింప బడు శుష్కార్థమును నేను విశ్వసించను.

3. ‘గోసంరక్షణము’ యిప్పుడున్న రీతిగగాక ప్రగాఢ భావములో నేనంగీకరింతును.

4. ‘విగ్రహారాధన’ లో నాకవిశ్వాసములేదు.

5. అహింసా, సత్య, బ్రహ్మచర్య వ్రతములలో పరిపూర్ణత నొంది, సమస్తమును త్యజించిన వాడు కాని ధర్మగ్రంథములలోని పరమార్థము నెరుంగ జాలడను హైందవ సూక్తిని నేను ముమ్మారికి విశ్వసించును.

6. హిందువులందరి వలెనే నేను భగవంతు డున్నాడని, 'అతడొక్కడే యని' పునర్జన్మ కలదని, మోక్షము కలదని విశ్వసించును.

వర్ణాశ్రమ ధర్మముకంటె కూడ 'గోసంరక్షణము' మూలముననే హిందూ మతములో తక్కిన యన్ని మతములలోను లేని విసిష్టత కలదు. మానవ ప్రకృతిలోనే వర్ణాశ్రమము కలదని నాయభిప్రాయము. హిందూ మతము దాని నొక శాస్త్రముగ రూపొందించినది. అదిపుట్టుకకు సంబంధించినది. నీ యిష్టము వచ్చినట్లు నీవు నీ 'వర్ణము' ను మార్చుకొన జాలవు. వర్ణము సతిక్రమించుట యనగా పైతృ కన్యాయమును ధిక్కరించుటే యగును.

ఒక్క వేదములే దైవ నిర్మితములను దానినినేను విశ్వసించును. బైబిలు, ఖురాను, జెండా వస్త్ర కూడ వేదముల వలె దివ్యస్ఫూర్తి కలిగియే యున్నవి. హిందూ మత గ్రంథములయందు నాకున్న విశ్వాసము వలన నేను ప్రతిపదము ప్రతి శ్లోకము దివ్య ప్రభావము కలిగి యున్నవని నమ్మ వలసినదని యర్థముకాదు. ఈ యద్భుత గ్రంథములలో నున్న సమస్తము నేను సరాసరి చూచితి నన జాలను. కాని యీ గ్రంథములలోని ప్రధానబోధకు చెందిన సత్యములను నేనెరుగుదునని, వానిని నేను భావించు చున్నానని చెప్పగలను. న్యాయమునకు, నైతికపథమునకు విరుద్ధమైన

యెట్టి పాండిత్య ప్రతిభగల వ్యాఖ్యానము నైనను నేనంగీకరింపజాలను.

అంతర్భోజనముల వలనకాని, యంతర్వివాహముల వలన కాని పుట్టుక వలన మానవునకు వచ్చు వర్ణస్వాస్థ్యము విధిగా చెడిపోవునని నేను భావించును. బ్రాహ్మణ, క్షత్రియ, వైశ్య, శూద్ర అను నాలుగు విభాగములు మానవుని వృత్తికి సంబంధించిన నిర్వచనములు, అవి సాంఘిక సంపర్కమును నియమింపవు నిర్బంధింపవు ఆ విభాగములు ధర్మములను నిర్వచించును. అవి హక్కులను ప్రసాదించుట లేదు. ఒకరికి యెక్కువ స్థానము యింకొకరికి తక్కువ స్థానము యిచ్చుట హిందూ మత సాంప్రదాయ విరుద్ధమని నాభావన. జ్ఞానముచే బ్రాహ్మణుడు, రక్షణశక్తిచే క్షత్రియుడు, వ్యాపారదక్షతచేత వైశ్యుడు, శరీర పరిశ్రమచే శూద్రుడు, భగవత్సృష్టిని సేవించుటకే పుట్టిరి.

బ్రాహ్మణుడు శరీర పరిశ్రమ చేయనక్కర లేదని తనను యితరులను రక్షింప నక్కర లేదని దీని భావము కాదు. పుట్టుక వలన బ్రాహ్మణునకు జ్ఞానవిశిష్టత కలుగుటచే జన్మ సంస్కారము చేతను, శిక్షణ చేతను నతడు కానినితరులకు బోధింప నర్హుడగుచున్నాడు. ఎంతటిజ్ఞానము నైనను సంపాదించుకొనుటకు శూద్రున కెట్టి యాంక్ష లేదు. శరీర పాటవముచేతనే యతడు విశిష్ట విశ్వసేవ చేయగలడు. సేవ

చేయుట కితరులకుగల ప్రత్యేకగుణముల కతడఁచుయ నొంద నవసరములేదు. జ్ఞానముచే నధికుడనైతి ననిభావించు బ్రాహ్మణుడు పతితుడు, అతడు జ్ఞానము లేనివాడు. ఇది యితరులకును నట్లే వర్తించును. వర్ణాశ్రమ మనగా నాత్మనిగ్రహము; మన శక్తులను పొదుపు చేసుకొనుట, రక్షించుకొనుట.

అంతర్భోజనముల వలన అంతర్వివాహముల వలన వర్ణాశ్రమమునకు భోజనము రాకపోయినను హిందూ మతము దీని నెంత మాత్రము ప్రోత్సహించుట లేదు. ఆత్మ నిగ్రహములో హిందూమతము చరమస్థాయి నందు కొనెను. అది విషయములను త్యజించి యాత్మ మోక్షమును కలుగజేయు మతము. కుమారునకు వివాహము చేయునపుడు దొక విభాగమును చాట రాదని నియమించుటలో నెంతయో నిగ్రహము చూపబడుచున్నది.

మోక్షమునకు వివాహ వ్యవస్థ ప్రధానమని హిందూ మతము చెప్పుటలేదు. 'జన్మ' యే పతనావస్థయై నట్లు వివాహము కూడ 'పతనమే'. మోక్షమనగా జన్మము మృత్యువు కూడ లేకుండ చేసికొనుటయే. అంతర్భోజనములను, అంతర్వివాహములను నిషేధించుట ముఖ్యవసరము. కాని యీ ఆత్మ నిగ్రహము వర్ణమునకు పరీక్ష కాజాలదు. జ్ఞానము ద్వారా సంఘమునకు సేవ చేయుట వీడనంతకాలము బ్రాహ్మణుడు తన శూద్ర సోదరునితో భోజనము చేసినను

బ్రాహ్మణుడే యగును. కనుక వివాహాదిక నిగ్రహములు న్యూనాధిక భావములతో చేయబడినవి కావు. అధికుడనను భావముతో నితరులతో భుజింప నిరాకరించు హిందువునకు హిందూమతము సరిగా సర్థము కాజాలదు.

దురదృష్ట వశమున నేను హిందూ మతము 'తినుట' తినుకుండుటగా మాత్రమే పరిణమించినది. అది తననిజ పరమార్థమును పోగొట్టు కొని భోజన ప్రతిభోజన నిషేధ తంతుగామారినది. మాంస నిషేధము ఆత్మవికాశమున కెక్కువ సహాయకారియనుట నిస్సందేహము. కానియదియే గమ్యస్థానముకాదు. అందరి తోను భోజనము చేయుచు మాంస వర్జనముచేయక పోయినను నిరంతరభగద్భక్తి తత్పరులగు వారు, మాంసాదికములను తినక నితరకఠోర నియమములను పాటించుచు తమ ప్రతిచర్యలోను భగవంతుని దూషించుచుండువారికంటె నెక్కువ మోక్షార్హులగు చున్నారు. 'గోసంతక్షణము' హిందూమతమున కాయువుపట్టు. మానవ వికాసమున కంతకు నిదియొక యద్భుత సాధన యని నా భావన. ఇది మానవుని తన జాతినుండి మరలించి భూత జాతి నంతను స్మరింప చేయుచున్నది గోవునే యిట్లు పూజింప నేల యన భారతదేశమున గోవే యుత్త మోత్తమ సహకారి. అది కామధుక్. అది క్షీరములనేగాక భారతదేశ వ్యవసాయ కామధేనువు. గోవు కరుణాస్వరూపిణి

ఈ సాధు జంతువు కరుణనే వర్షించును. భారత దేశములో నిది కోట్లకొలది మానవులకు 'మాత' గోసంరక్షణ మనగా భగవత్స్పృష్టిలోని నోడు లేని జంతు సంతతిని రక్షించుట ప్రాచీన ఋషులు, భారత దేశమును గోవుతోనే ప్రారంభించిరి. నోడులేనివి కనుక భూతజాతి గోడు మరింత యాదరణీయమైనది. 'గోసంరక్షణము' హిందూమతము ప్రపంచమున కర్పించిన గొప్పవరము. గోవును సంరక్షించు హిందువులున్నంత కాలము హిందూమతము వర్ధిల్లును.

నా భార్య యెడల నాకు గల భావమును నెట్లు వర్ణింపజాలనో యట్లే హిందూమతము నందు నాకుగల భావమును వ్యక్తీకరింపజాలను. ప్రపంచములో నేయితర స్త్రీ కదల్చజాలనట్లు నన్నామె కదల్చివేయును. ఆమెలో దోషములు లేవని కాదు. నేను చూడని దోషము లామెలో ననేకములున్నవి. కాని మామధ్య నొక యవినా భావసంబంధము కలదు. ఈ విధముగనే హిందూమతములో ఎన్ని దోషములు, సంకుచిత మార్గములున్నను నేను దానిని వీడజాలను. గీతాగానము, తులసీ రామాయణ మృతస్వాదనము వలె నాకేవియు పరవశత్వము కలిగింప జాలవు. హిందూమతములో నీ రెండు పుస్తకములను మాత్రమే నేను నిజముగా నెరుగుదును. ఒకసారి నేను చనిపోవుదు ననుకొని నపుడు గీతయే నాకాత్మ శాంతి నిచ్చెను.

అన్ని గొప్ప గొప్ప హిందూ దేవాలయములలో నేడు జరుగుచున్న పాపమును నేనెరుగుదును. కాని వచింపలేని దోషము లున్నను నేను వాటిని ప్రేమింతును. నాకు వాటి యందుగల సంబంధ మితర గుడులతో లేదు. నేను ముమ్మాటికి సంస్కార ప్రియుడనే. కాని నాసంస్కారా వేశము హిందూమత పరమ ప్రయోజనములను వేటిని తిరస్కరింపదు.

విగ్రహారాధనలో నాకవిశ్వాసము లేదని నేనంటిని. విగ్రహము నాలో పూజ్యభావమును రేకెత్తింపదు. కాని విగ్రహారాధన మానవ స్వభావములో నొక భాగమని నాభావము. మన మొక చిహ్నము కొరకు చూచుచుందుము. ఇతర చోట్ల కంటె గుడిలోనో లేక ఛర్చిలోనో మనకు మనశ్శాంతి కలుగనేల! విగ్రహములు పూజ సల్పుటకు సహాయకారులు. విగ్రహమే దైవమని యేహిందువు భావింపడు విగ్రహారాధన పాపమని నేను భావింపను.

హిందూమతమే యితర మతమును దూకరించు మతము కాదని పైవాని వలన విశేషమగుచున్నది. ప్రపంచ మత ప్రవక్తల సందరను పూజించుట కందులో స్థానము కలదు. మామూలు ధర్మలో నది మిషనరీ మతము కాదు. అది యనేక తేగలను తన యావరణలో నిముడ్చుకొనెను. కాని యిట్టిమిడ్చు కొనుటలో నది పైకి కాన్పించని వికాస గుణ

మునకే స్థానమిచ్చు చున్నది. తన విశ్వాసము ప్రకారమే భగవంతుని ప్రార్థింపుడని హిందూమతము ప్రతిమానవు నకు బోధించుచున్నది. కనుక నది యన్ని మతములతోను సహనము కలిగి జీవింపుచున్నది.

హిందూమతమును గురించిన నాభావములిట్లుండ నేను 'అస్పృశ్యత' యను దాని సర్థము చేసికొనలేకున్నాను. అది యొక చీడయనియే నేనెల్లప్పుడు భావించితిని. ఇది తర తరముల నుండియు వచ్చుచున్న సంగతి నిజమే. నేటివరకు ననేక దురభ్యాసము లిట్లే పొర్లివచ్చు చున్నవి. భోగకన్యకలను కేవల వ్యభిచారమునకు నియమించుట హిందూమతములో నొక భాగమటనుకు నేను సిగ్గులుచున్నాను. కాళికాదేవికి మేకలను బలివేయుట కేవలము మత విరుద్ధమని నేనందును. అది హిందూ మతములో నొక భాగము కాజాలదు. ఒకప్పుడు మతము పేరిట జంతు బలులు జరిగినమాట నిజము. కాని యది నిజమైన మతము కాదు; హిందూమత మంతకు మునుపేకాదు.

'గోసంరక్షణము' ను మన ప్రాచీను లొక మత విశ్వాసముగ వంగీకరించినపుడు గోమాంస భక్షణమును వీడని వారిని బహిష్కరించి యుందురు. అపుడంతః కలహములు భయంకరముగ నుండి యుండవచ్చును. సంఘ బహిష్కారము వారి మీదనే కాక వారివారి మీదకూడ ప్రయోగింప

బడెను. సద్బుద్ధేశ్యములతోనే ప్రారంభింపబడిన బహిష్కారము కరుడుగట్టి కఠోరమైన యాచారమై దాని కొరకు శ్లోకములు కూడ మన మతగ్రంథములలోనికి చొచ్చుకొని వచ్చెను 'అస్పృశ్యత' కిది కారణమని నా సిద్ధాంతము. ఇది సరియైనను కాక పోయినను 'అస్పృశ్యత' న్యాయ విరుద్ధము; కరుణా ప్రేమ స్వభావములకు గొడ్డలి పెట్టు. గోపూజను ప్రతిష్ఠించిన మతము క్రూరము. అమానుషము నగు మానవ బహిష్కారమును శాసింపదు. ప్రోత్సహింపదు. నేను అస్పృశ్యులను వారి కర్మకు విడిచి వేయుట కంటే ముక్కల క్రింద కోయబడుటకైన నంగీకరింతును- ఉదారమైన తమ మతమునుండి అస్పృశ్యతను తొలగింపనంతకాలము హిందువులకు స్వాతంత్ర్య మబ్బదు; వారు దాని కర్హులు కాజాలరు. ప్రాణముకంటే కూడ నాకు హిందూమత మతిప్రీతిదాయకమగుటచే నాకీమచ్చ సహింపరాని భారమైనది. మన జాతిలో నయిదవ వంతుకు మనతో కలిసి జీవించువాక్కు తీసివేసి దైవమునే తిరష్కరింపకుందుముగాక!

భగవంతుడు అవ్యక్తుడు

పై విషయమును గురించి మహాత్ముడి విధముగ చెప్పెను—

“ఈ విశ్వము నంతను వ్యాపించియున్న అనిర్వచనీయమైన శక్తి యొకటి కలదు. నేను దానిని చూడలేక పోయినను దాని ననుభవించుచున్నాను. ఈ యదృశ్యమగు శక్తి రుజువుకు గోచరమౌ కాక యనుభవింపబడగలదు, ఏలన నది నాయుండ్రయములకు గోచరమగు వస్తువువంటిది కాదు. అది యింద్రియా తీతము. కాని యతడున్నాడని యుక్తి యుక్తముగ చూపుటకు కొంతవరకు వీలగును.

నిత్య వ్యవహారములలో కూడ ప్రజలకు తమ్మెవడు పాలించుచున్నారో యెట్లు యెందులకు పాలించు చున్నారో తెలియక పోయినను తమ్ము పాలించుచున్న యధికార మొకటి నిశ్చయముగా కలదని తెలియును. నేను గత వత్సరము మైసూరులో సంచారము చేయునపు డనేక మంది బీద గ్రామిణులు తమ్ము పాలించు చున్న రాజెవరో తెలియ దనియు నేదేవుడో మాత్రము పాలించుచున్నాడనియు చెప్పిరి. తమ రాజునుగురించి యీ బీదప్రజల జ్ఞాన మంత యల్పమే యైనప్పుడు రాజులకు రాజైన దైవమును గురించిన నాజ్ఞాన మత్యల్పమగుటలో నాకాశ్చర్య మేమియు కన్పింపదు.

అయినను మైసూరులోని బీద గ్రామీణులు మైసూరు ప్రభు తనగురించి భావించునట్లే నేనీ విశ్వములో నొక క్రమము కలదని భావించుచున్నాను జీవించుచున్న సమస్తమును ప్రతి జీవిని పాలించునట్టి యొక అప్రతిహత న్యాయము కలదు. అది గుడ్డి న్యాయముకాదు. ఏలన జీవజంతువులనే గుడ్డి న్యాయము పాలింప జాలదు. జె. సి. బోసుగారి ధర్మనూ యని వారి పరిశోధనల వలన పదార్థము కూడ ప్రాణమే యని ఉజువైచది. కనుక ప్రాణ సముదాయ మునంతను పాలించు న్యాయమే దైవము ఈన్యాయము, దీనిని ప్రసాదించిన వాడు సద్విశేషములు నాకతి స్వల్పమే. వాటిని గురించి తెలిసినంత మాత్రమున సవిలేవని నేననరాదు. దేశమును పాలించు రాజు లేడనినను, అది నాకు తెలియదనినను నాకెంత ప్రయోజనమో దేవుడు లేడని, యతని పాలన లేదని నేననినంత మాత్రముచేత నేనా న్యాయమునుండి తప్పించుకొనజాలను. రాజును అంగీకరించి జీవించుటెట్లో యట్లే దివ్యప్రభాపమును సమ శిరస్కులమై యంగీకరించుచో జీవిత యాత్ర సుఖతరముగ జరుగును.

నాచుట్టు నున్న సమస్తము నిత్యము మారుచు నిత్యము చచ్చుచున్న యీ సమస్త మూర్ఖుని నట్టడుగున కూర్చు నొందక సృష్టి, స్థితి, లయములకు మూలమైన చైతన్య

శక్తి యొకటి కలదని నాకు స్పష్టముగా ద్యోతకమగు చున్నది. ఆ సర్వజ్ఞ శక్తి లేక తత్త్వమే దైవము. నేను నా ఇంద్రియములతో మాత్రమే చూడగల దేదియు సిరముగ నుండుట లేదు కనుక సత్యదౌక్కుడే సనాతనుడు.

ఈ శక్తి కళ్యాణ ప్రదమైనదా లేక దుష్టమైనదా? అది కేవలము కళ్యాణ ప్రద మైనదే యని నాకు కాన్పించు చున్నది. ఏలన మృత్యు మధ్యమున జీవితము సాగుచున్నది. ఆ సత్యము మధ్య సత్యము ద్యోతక మగు చున్నది. అంధకార బంధురములో జ్యోతి వెలుగుచున్నది. కనుక భగవంతుడు సత్యమని, చైతన్యమని, జ్యోతియని నేను గ్రహించితిని. అతడు ప్రేమస్వరూపుడు. అతడు పరమ కళ్యాణమూర్తి.

కాని కేవలము బుద్ధినే సంత్పత్తిపరచునతడు (అట్టి వాడున్నచో) దైవమే కాదు. హృదయమును పాలించుచు దానిని మార్పు నొందించువాడే దైవము. అతడు తనభక్తుని ప్రతిచిన్న చర్యలోను ద్యోతకము కావలెను. పంచేంద్రియముల జ్ఞానముచే నెన్నడు గ్రహింపబడజాలని నిశ్చితమైన యతీంద్రియ జ్ఞానము మూలముననే యిది జరుగును. పంచేంద్రియజ్ఞానమెంత నిజముగా కన్పించినను నది మభ్య పరచుచు సత్యదూరముగ నుండును. ఇంద్రియముల కతీతమైన యే జ్ఞానముకలదో యదియే దోషరహితమైనది.

అది బాహ్యసాక్ష్యములచేత రుజువగునది కాదు. అంతరంగమున భగవంతుని సాక్షాత్కరించుకొనినవారి శీలసామాగ్రి చేతనే యది రుజువు కాగలదు.

అట్టి సాక్ష్యమున్ని దేశములలోను, నన్ని కాలములలోను నవిచ్ఛిన్నముగ ప్రభవించుచు ఋషిపరంపరయొక్క యనుభవములలో లభ్యము కాగలదు. ఇట్టి సాక్ష్యమును కాలదన్నుట తన్నుతాను నశింపుజేసికొనుటయే ఈజ్ఞానము వెనుక నచంచలమగు విశ్వాసముండును. భగవంతుని యునికిని స్వయముగ పరీక్షింపగోరు వానికి తీవ్రమైన విశ్వాసముండవలెను. విశ్వాసము బాహ్యసాక్ష్యముచే రుజువుకాదు. కనుక ప్రపంచమును పాలించు నైతిక ప్రభుత్వమును విశ్వసించుటయే భద్రమార్గము. అనగా దయా, సత్య, ధర్మముల యాధిక్యత నంగీకరింపవలెను. దయా సత్యములకు విరుద్ధమైన దానిని తిరస్కరింపవలసిన నిశ్చయముకలిగిననాడు విశ్వాసమును పాటించుటయే శుభ కరము.

తర్కము ద్వారా నేను విశ్వాసమును పురిగొల్పజాలను. విశ్వాసము తర్కమున కతీతమైనది. దుస్సాధ్యమైన దాని కొరకు యత్నింపవలదనియే నా సలహా. పాపమెట్లు కలుగుచున్నదో నేను తర్కముచే స్థాపింపజాలను. అట్లు చేయబూనుట భగవంతుని సర్వజ్ఞత్వము నాకు కలదనుకొనుటయే

యగును. కనుక వినమ్రముతో నేను చెడుగును గ్రహించెదను. ప్రపంచములో చెడుగును అంగీకరించు చున్నాడు. కనుకనే భగవంతుడు ఊమా స్వరూపుడని చిరకాలమునుండి తపించుచున్నాడని నేనందును. అతనితో చెడ్డలేదని నేనెరుగుదును. అట్లుకాక చెడ్డయేయున్నచో దాని కతడేమూలము కనుక నది యతని నంటను. ప్రాణమును పోగొట్టుకొనవలసి వచ్చినను, చెడుగుతో పోరాడిన కాని నేను భగవంతుని తెలిసికొనజాలనని కూడ నాకు తెలియును. నా స్వల్పమైన పరిమిత యనుభవముచే నాయీ విశ్వాస మొక కోటయైనది. నేనెంత పవిత్రుడనగుటకు ప్రయత్నింతునో భగవంతున కంతదగ్గర యగుచుండునట్లు భావించును.

నేను నా విశ్వాస మాఘాన మాత్రముగానే యున్నది. ఇట్లు గాక నది హిమాచలమువలె నచంచలముగను, వాటి శిఖర ధావశ్యమువంటి ధావశ్యముతో నున్నచో నేను భగవంతుని కింకను. నెంత సన్నిహితునిగ నుండెడివాడనో! అంతవరకు న్యూను మహాశయుడు నానము చేసినట్లు నేనిట్లు ప్రార్థింతును.

ఓ పరం జ్యోతి! ఈ యంధకారబంధురమునుండి నన్ను ముందుకు తీసికొని పొమ్ము. ఈ యాశుమతిమిరాతిమిరముగనున్నది. నేనో! నా యింటికి కడు దవ్వులోనున్నాను. నన్ను ముందుకు నడిపింపుము. నేనొక్క యదుగు ముందుకు

పోయిన చాలును దూరాశిదూరమున నున్నదానిని నేను చూడగోరుట లేదు. తడబడు నాపదములకు స్థైర్యము నిప్పింపుము.

“భగవంతుడు ప్రేమస్వరూపుడు, సత్యస్వరూపుడు; అతడు నైతిక ధర్మ స్వరూపుడు; అభయమూర్తి; అతడు జ్ఞాన. చైతన్యమూర్తి; అతడే యన్నిటికి నతీతుడు. అతడు అంతరాత్మ. నాస్తికుని లోని నాస్తికత్వము కూడ సతడే. అపరిమేయ ప్రేమ స్వరూపుడైన భగవానుడు తన ప్రేమచే నాస్తికుని కూడ జీవించనిచ్చుచున్నాడు. అతడు హృదయ శోధకుడు; వాగతీతుడు. తర్కాతీతుడు, మనలను, మన హృదయములను మన కంటె సతడెక్కువగా నెరుగును. మన మాటలను బట్టి యతడు మనలను లెక్క గట్టడు. ఏలన బుద్ధిపూర్వకముగ గాని, యబుద్ధిపూర్వకముగగాని తరచు మనమర్థము లేకుండగ నే మాట్లాడుచుందుమని యతనికి తెలియును. అతని మూర్తినిచూడ కొరికగలవారి కతడు మూర్తివంతుడు అతని స్పర్శను పొంచిండువారి కతడు శరీర ధారి. అత డందరికి నన్నిరూపుల గోచరించువాడు. అతడు మనలో నున్నాడు. అంతే కాక సతడు మన పైన వెనుక కూడనున్నాడు. ‘భగవంతుడు అను పదమును బర్తరపుచేసి మానవుడు ప్రగల్భములు కొట్టవచ్చును. కాని భగవంతుడను వస్తువును తిసివేయుటకు మానవునకెట్టి శక్తియులేదు.

భగవంతుని పేర ననేక యవి నీతి పనులు, అమానుష రాక్షస కృత్యములు జరుపబడినంత మాత్రముచేత నతని యునికికి భంగములేదు. అతడు త్తమాస్వరూపుడు చిరంత పుడు, కాని యతడు భయంక రావతారము దాల్చు గలడు. ఈలోకమందు పరలోకమందు కూడ నతడు దండధరుడు. మనము మనతోడి వారిని, తోడి భూత సంతతిని యెట్లు చూతుమో యట్లే యతడు మనలను చూచును. అజ్ఞానము నతడు త్తమింపజాలడు. కాని యత డెప్పుడును దయను చూపుచుండును. ఏలన పరితాపమున కతడు చెవియొగ్గును. అతడు ప్రపంచములో నందరి కంటె గొప్ప ప్రజాస్వామి. మంచి చెడుగులను నిర్ణయించుకొనుట కతడు మనకే సంపూర్ణావకాశము నిచ్చుచున్నాడు. అతడతి నిరంకుశుడు. ఏలన యతడు తరచు మన నోటిదగ్గరకు వచ్చిన దానిని లాగివేసి సర్వ స్వతంత్రుడు కనుక మనలను కడు దరిద్రులను చేసి తన మహిమ ప్రకటించును. అది యతని కానందము, మనకు దుఃఖము. కనుకనే హిందూమతము దాని నతని వీలులేక మాయయనును. అతడొక్కడే యున్నాడు. మనములేము.

“భగవంతుని పూజించుట యనగా నతనిని స్తుతము చేయుట. ప్రార్థించుట యనగా మన యసహాయతను, యశక్తతను అంగీకరించుట. భగవంతునకు వేలకొలది

నుష
తని
త
అ
కడు
త
ను
త
న
ప
ం

పేరులుకలవు. కాదు, కాదు. అతడు నామరహితుడు. మనకిష్టము వచ్చిన పేరుతో మన మతనిని పూజింప వచ్చును; ప్రార్థింపవచ్చును. అతనిని కొందరు రాముడని, కొందరు కృష్ణుడని, మరి కొందరు భగవంతుడని పిలుతురు, అందరును ఒక తత్త్వమునే యారాధింతురు. కాని యొకే మాహార మందరికి భర్జించనట్లు అన్ని పేర్లు నందరికు సరిపడవు. ప్రతివాడు తనకున్న సంస్కరములను బట్టి నామమును వరించును. అతడంతర్యామి, సర్వశక్తివంతుడు, సర్వజ్ఞుడు కనుక మన యంతరంగ భావములను గ్రహించి మనయర్హత లకు దగినట్లు ప్రసాదించును,

కనుక పూజ, ప్రార్థనము పెదవులతో చేసిన చాలదు. వాటిని హృదయముతో చేయవలెను. కనుకనే మూగవాడు, నత్తివాడు, తెలియనివాడు, మూర్ఖుడు మరెట్టివాడైనను నతనిని సమముగనే ప్రార్థింపవచ్చును. నాలుక ద్వారా యమృతమునే చిలుకుచు హృదయము విషపూరితమైన వారి ప్రార్థనల నతడెన్నడు వినడు. కనుక భగవంతుని ప్రార్థింపదలచు కొనువాడు; మొదట తన హృదయమును పవిత్ర మొనరించుకొనవలెను. గామనామము హనుమంతుని పెదవులమీదనే గాక హృదయ సింహాసనమున కూడ నధిష్ఠించెను. రాయుడు హనుమంతుని కక్షయబలము

నొసంగెను. రాముని బలముతో హనుమంతుడు సముద్రమును తరించెను. పర్వతమును పెకలించెను. విశ్వాసము చేతనే మనము సంక్షుభిత సాగరములను తరింప వచ్చును. విశ్వాసమే పర్వతములను తరల్చుచున్నది. విశ్వాసమే సముద్రమును లంఘించుశక్తి నిచ్చుచున్నది. అంతరంగమున చైతన్యవంతమై దేదీప్యమానముగ నుండు భగవత్స్మృతియే యావిశ్వాసము కాని మరొకటికాదు. అట్టి విశ్వాసమును సాధించిన వానికేమియు నక్కరలేదు. కాని హృదయము నింత పవిత్రవంతముగ చేయుటెట్లు? నిజమైన భక్తుడొక్కనికే యిది తెలియును. అతడే దానిని బోధింపగలడు. గీత నిజ భక్తుని గురించి మూడు చోట్ల నిర్వచించి యతనిని గురించి సామాన్యముగ ప్రతి చోటను టంకించెను. కాని భక్తుని నిర్వచనమును గురించిన జ్ఞానము మాత్రమే మనలను నడుపజాలదు. అట్టి వారీ ప్రపంచములో బహు అరుదుగ నున్నారు. కనుకనే నేను సేవయను మతమునొక సాధనగా సూచించితిని. తన తోడివారిని సేవించు వారి హృదయ పీఠమునే భగవంతుడు తనకు తానై వలచి వరించును,

కనుకనే 'ఋషి-జ్ఞాని' యగు కవి 'యితరులదుఃఖమును చూచి ద్రవించువాడే నిజమైన వైష్ణవుడు' అనిస్తవము చేసెను.

మతము - రాజకీయములు

ఎంతటి మహనీయుడైనను నతని కార్యములు స్పష్టమైన మత పునాదులమీద నాధారపడిన కాని రాజకీయజాలవు. కాని మత మనగానేమి? దీనికి నేనే జవాబు చెప్పెదను 'ప్రపంచ మత గ్రంథము లన్నింటిని చదివినచో కలుగు మతము మతముకాదు. బుద్ధిచే గ్రహింపబడునది నిజముగా మతముకాజాలదు. హృదయముచే గ్రహింప బడునదియే మతము.'

మతము మన కస్యవిషయముకాదు. దానిని మనము మనలో నుండియే వికసింపజేయవలెను. అదిసదా మనలోనే కలదు. కొంతమందిలో అదిప్రస్ఫుటముగను మరికొంత మందిలో తెలియకుండగను నుండును. కాని యది సదా మనలోనే యుండును. మనము మనలోనున్న యీమత స్వభావమును బాహ్యసహజస్వము చేతగాని యంతరంగ వికాసముచేతగాని పొందవచ్చును. పొందక తప్పదు. మన మేపనిని యుక్తముగ చేయదలచినను శాశ్వతముగ నుండు దానిని సాధింప దలచినను యిదియే మార్గము. మన మతగ్రంథములు మానవ జీవితమునకు సంబంధించిన కొన్ని సూత్రములను నిరూపించినవి. ఈ సూత్రముల ప్రకారము జీవించినకాని మనకు మతము యొక్క నిజదర్శనమే లభింపదని వారు చెప్పిరి. నాకు వీనియంద కుంతిత విశ్వాసము కలదు.

సత్యవ్రతము-(ఆశ్రమ నియమములు)

సత్యమనగా మనము మామూలుగా నర్థము చేసికొను నది కాదు; 'నిజాయితీ యు త్తమనీతి' యనునదియు కాదు. ఏలన నదియు త్తమమైనది కానిచో మనము దానిని విడ నాడవచ్చునను భావము కలదు. ఇచ్చట సత్యమనగా నెంతటి కష్టము నష్టము దాపురించినను మన జీవితమును మన మీ సత్యమార్గమున నడుపుకొనవలెను. ఈ నిర్వచన మును స్పష్టపరచుటకు నేను ప్రహ్లాదుని దివ్యజీవిత సాదృశ్య మును మీకు చూపుదును- సత్యము కొరకతడు తనతండ్రినే ధిక్కరించెను. కాని యతడెన్నికష్టములనైనను తానే మంద హాసముతో భరించునుకాని తండ్రి నెన్నడును ముట్టనాడడు. చివరకు సత్యమే జయించును. ఎప్పటికైనను సత్యమే జయించుట నిజమేయైనను యతడందు కొరకే యట్లు చేయ లేదు. కష్టపరంపరలమధ్య చనిపోయినను నతడు సత్యమును వీడడు నేను అట్టి సత్యమునే యనుసరింప గోరుదును-

అహింస

అహింస యనగా 'చంపకుండుట' యని శబ్దార్థము. కాని నాకందులో ప్రపంచ విస్తృతికల యర్థము స్ఫురించు చు నన్నింకను యున్నతోన్నత లోకములకు గొంపోవును.

నీ వెవరి యెడల నపచారము చేయరాదని దాని నిజభావము నీ శత్రువుపట్ల కూడ నీకు రసార్ధ) భావమే యుండవలెను. ఈ సిద్ధాంతము నాచరించువానికి శత్రువే యుండదు. లోకములో నట్టివానిని శత్రువుగ పరిగణించువారు కూడ నుండవచ్చును. కనుకనే యట్టివారి యెడల కూడ చెడ్డభావముండరాదు. దెబ్బకు దెబ్బతీసుట అహింస కాదు. అంతేకాక స్నేహితుడుకాని శత్రువు అనబడువాడుకాని చేసినదానికి వైరము బూనరాదు. అనగా మనము దానికి లొంగిపోవలసినదని నా భావము కాదు. 'వైరము' అనగా శత్రువుకేదో యపకారము జరుగవలెనని కోరుట, లేక మన చేష్టలవలన కాకపోయినను, నితరుల చేష్టలవలన లేదా దైవము వలన నతనికేదో చెరుపు కావలెననుట - ఇట్టి భావములు కూడ అహింసకు దూరమే యగును.

బ్రహ్మచర్యము

జాతీయసేవ చేయగోరువారు లేదా నిజమైన మతజీవితానందము ననుభవింప గోరువారు వివాహితులైనను అవివాహితులైనను బ్రహ్మచర్యవ్రతమును పాలింపవలెను. వివాహము స్త్రీని పురుషునకు సన్నిహితము చేయును. వారీ జీవితములోను రానున్న జీవితములలోను కూడ యెడబాటు నెరుగని స్నేహితులు (ప్రత్యేకార్థములో) అగుదురు. వివా

హమును గురించిన మన యాశయములలో కామమునకు స్థానము లేదని నేననుకొందును-

జిహ్వను కట్టిపెట్టుట

జిహ్వను కట్టినవాడు జాతు స్వభావమును సులభముగా జయింపవచ్చును - ఇది బహుకష్టతరమైన వ్రతములలో నొకటి - రాగాదులను ప్రకోపింపజేయు తీక్ష, రూక్ష, విదాహి పదార్థములను విడిచిపెట్టినకాని మనల ననవసరముగ, వ్యర్థముగ నుడికించు కామాది వికారములను జయింపజాలము. మనమట్లు చేయమేని భగవంతుడు మనకు ప్రసాదించిన యీ పవిత్ర శరీర ధర్మకర్తృత్వమును దూషించి, తినుట, త్రాగుట, భోగించుట మొదలగు రాగములకు దాసులమై పరువులకంటె నధఃపతితులమగుదుము. మనవలె జిహ్వను దూషించు గుఱ్ఱమును, గోవును నీవెన్నడైనను చూచితివా ! ఈ మధుర పదార్థ రుచులను పెంచుకొనుచు మనమెక్కడనున్నారమో యను విషయమును విస్మరించి యీ భక్ష్యములను గురించి ప్రకటనలు చేయు వార్తా పత్రికల కొరకు పిచ్చుగా పరుగులెత్తుట నాగరిక లక్షణమని, యధార్థజీవిత చిహ్నమని భావింతువా ?

అస్త్రేయము

ఒక విధముగ మనమందరము దొంగలమే. నాకవసర మగు దానికంటె నధికముగ తీసికొని దాచుకొందునేని నేను దాని నితరులనుండి తస్కరించినవాడనే యగుదును. మనకు నిత్యము కావలసిన దానిని ప్రకృతి తయారుచేయుచుండును. అది ప్రకృతియొక్క ప్రాతిపదిక సూత్రము - దీనికి తిరుగు లేదు. ప్రతివాడు తనకు కావలసినంత మాత్రమే తీసికొనుచు నంతకంటె నెక్కువగ తీసికొననిచో నీ ప్రపంచములో దారిద్ర్య మెచ్చటిది ? ఆకలిబాధచే చనిపోవువాడెవ డుండును ? నేను నామ్యువాదిని కాను. ఆస్త్రేయస్తులున్న వారిని లేకుండ చేయగోరుటలేదు. కాని యంధకారమును వీడి జ్యోతిని చూడగోరువారిని నేనీసూత్రము ననుసరింప గోరుచున్నాను. నేనెవరి ఆస్తులను లాగికొనగోరను. అప్పుడు నా దౌర్జన్యరాహిత్య సూత్రమే పోవును. నాకంటె నధికముగా నొకరికుండినచో నుండనిమ్ము. కాని నా జీవిత మును నడుపుకొనుటకు నాకక్కరలేనిదానిని నేనుంచు కొనను. భారత దేశములో నొంటిపూట మాత్రమే తిను వారు కోట్లకొలది కలరు. అది కూడ చమురులేని చపాతి, చిటికెగు ఉప్పు, వీరికన్నవస్త్రములు కల్పించు వరకు మన మేమియు (ఆశ్రమవాసులు) నుంచుకొనుటకు హక్కులేదు.

స్వదేశీ వ్రతము

స్వదేశీ యవసరమైన వ్రతము. మన కోరికలను తీర్చు కొనుటకు సన్నిహితులను విడిచి యెచ్చటకో పరుగెత్తుట మన జీవిత పవిత్రధర్మములలో నొకదానిని ధిక్కరించుటే యగును. నీ సమీపముననే పుట్టి పెరిగిన యొక వర్తకుడు న్నప్పుడు బొంబాయి వర్తకుడు వచ్చి నీకు సరకులనిచ్చుచో నీవు వాని వద్ద కొనుట ధర్మముకాదు. ఇది స్వదేశీయని నా భావము. నీ గ్రామములో నున్న మంగలిని వీడి మద్రాసునుండి వచ్చిన వానిచే నీవు చేయించుకొనరాదు. కావలసినచో నీ మంగలికి తగిన శిక్షనిప్పింపవచ్చును; చెన్నపట్టణము పంపవచ్చును. భారత దేశములో దొరకని వెన్నియో యున్నచో మన మవి లేకుండగనే గడుపుకొనుటకు ప్రయత్నింపవలెను. అనేక వస్తువులు లేకుండగనే మనము జీవింపవలసి యుండును. ఇట్టి మనస్తత్వము కలిగి యుందుమేని 'యాత్రీకుని యభ్యుదయము' అను నపూర్వ వుత్తరములోని యాత్రీకునివలె మన నెత్తిమీది భారము తీసివేయబడినట్లు మన మనుభవించుమని నేను చెప్పగలను. ఆ యాత్రీకుడు మోయు భారము తెలియకుండగనే పడి పోవును. అతడు తన యాత్రను సాగించుటకు పూర్వమున్న స్వేచ్ఛను మించి యనుభవించును. ఈ స్వదేశీ జీవితమును పూనినపుడు మీరిప్పటికంటె నెక్కుడు స్వేచ్ఛ ననుభవించుదు.

అభయము

స్తబ్ధత్వమును తెచ్చిపెట్టి నభయము నాదేశమునావే
శించినట్లు నా భారతదేశ పర్యటనలలో నేను కనుగొంటిని.
బహిరంగముగ మనము మన పెదవులను విప్పరాదు. మన
భావములను రహస్యముగ మాత్రమే చెప్పకొనవచ్చును.
నాలుగు గోడల మధ్య మనమేమైనను చేసికొనవచ్చును.
కాని పానిని ప్రజలలో మాత్రము పెట్టరాదు. మనము
మానప్రతమవలంబించినచో నా కెట్టి యభ్యంతరము లేదు.
ఒక్క భగవంతునికి మాత్రమే జడియవలెనని నేను మీకు
సూచించుచున్నాను. భగవద్భయమున్ననాడు మనమికనే
మానవునకు భయపడవలసిన పనిలేదు. అతడెంతటి హోదా
కలవాడైనను భయము లేదు. సత్యప్రతము నవలంబించు
టకు నిర్భయత్వమత్యవసరము. భారతమోక్షమును సాధింప
బూనుటకు ముందు మన మీ నిర్భయత్వము నభ్యసింప
వలెను.

అస్పృశ్యత

హిందూ మతమునకు నేడొక తీరని కళంకము పట్టినది.
ఇది యనాదిసిద్ధముగా మనకు వచ్చుచున్నదను విషయమును

నేనంగీకరింపజాలను. అసహ్యకరము, దుఃఖదాయకము, బానిసత్వమును కలిగించునది యగు 'అంటరానితనము' అను తత్త్వము మన మతి నికృష్ట స్థితికి దిగిపోయినపుడే మనకు ప్రాప్తించినదని నా యభిప్రాయము. ఈ దౌష్ట్యము జిడ్డువలె పట్టుకొని మనలనింకను విడిచిపెట్టకున్నది. ఇది యొక పాతకమని నా భావము. దీని మూలముననే యీ పవిత్రభూమి యనేక శిక్షలకు గురియగుచున్నదని నేను తలంచెదను. వృత్తిని బట్టి యెట్టివానినైనను అంటరానివాడని భావించుట నాకెన్నటికిని యర్థము కాదు.

దేశభాషలద్వారా విద్య

యూరపు దేశములో ప్రతి విజ్ఞానవంతుడు తన భాషతో పాటు యితర భాషలను నేర్చుకొనును. భారత దేశము లోని భాషా సమస్యను పరిష్కరించుటకాశ్రమ వాసుల మైన మనము వీలైనన్ని దేశభాషలను నేర్చుకొనవలెను. ఇంగ్లీషు భాషను నేర్చుకొను కష్టముతో పోల్చినచో నిది యొక కష్టమే కాదు. మన జ్ఞప్తినుండి మనశ్చైశవ సంవత్సరముల నెట్లు తుడిచివేయగలము? విదేశ భాషద్వారా మనమున్నత విద్యను ప్రారంభించినపుడు మన మీ పనియే చేయుచున్నాము. దీని వలన నొక యంతరాయమేర్పడుచున్నది. దాని ఫలితము మనమనుభవింపక తప్పదు.

ఖద్దరు ప్రతము

‘మన చేతులను మన మెందు కుపయోగింపవలెను?’ అని మీరడుగవచ్చును ‘చదువురానివారే శరీర కష్టము చేయవలెను. నేను సాహిత్యమును, రాజకీయ వ్యాసములను చదువుకొనుచు కాలము గడిపెదను’ అని మీరనవచ్చును. పరిశ్రమించుటలోనున్న గౌరవమును మనము గుర్తింపవలెను. క్షురకుడు లేక చమారీకళాశాలలో చదువుచున్నంతమాత్రమున తనవృత్తిని వీడనక్కరలేదు. వైద్య ఔట్టి వృత్తియో యివియు సట్టివేయని నా భావము.

రాజకీయములు - మతము

మతవిరహితములైన రాజకీయముల కెంతమాత్రము అర్థములేదు. విద్యార్థులు రాజకీయ వేదికలను నింపుట జాతీయాభివృద్ధికి చిహ్నమని నేను భావింపజాలను. అనగా మీరు విద్యార్థిదశలో రాజకీయములను గురించి యధ్యయనము చేయరాదని నా భావముకాదు. రాజకీయములు మన జీవితములలో నొక భాగము. మన జాతీయసంస్థలను గురించి మనము తెలిసికొనక తప్పదు. మనమీపనిని చిన్నతనము నుండియు చేయవచ్చును. కనుకనే ఆశ్రమములోని ప్రతి బిడ్డకు మన జాతీయసంస్థల చరిత్రలు బోధింపబడుచు ‘జాతీయ నాటకములతోను, నూతన చైతన్యముతోను, నూతన

భావములతోను నెట్లు స్పందించుచున్నదో విశదీకరింపబడుచుండును. కాని మత విశ్వాసమునకు సంబంధించిన స్థిరమైన జ్యోతి, తిరుగులేని జ్ఞానముకూడ మనకు కావలయును. కేవలము బుద్ధినే తృప్తిపరచు విశ్వాసముకాక హృదయఫలకముమీద నెన్నటికిని తుపాచివేయబడనట్లు లిఖించబడు విశ్వాసము కావలెను. మొదట మనకు మన మతవిజ్ఞానము కావలెను. మనకిది యబ్బినతరువాత జీవితమునకు సంబంధించిన ఇంద్రజాలమంతయు కరతలామలకము కాగలదు. యువకులప్పుడు పెద్దలై జీవితపోరాటమునకు తగిన సిద్ధహస్తములు కాగలరు. నేడేమి జరుగుచున్నది? విద్యార్థులే ఎక్కువగా రాజకీయములలో ప్రవేశించుచున్నారు. వారు చదువుకాగానే రేణికిరాని నౌకరీల కెగబడుచు భగవంతుని జ్ఞాన మిసుమంతయులేక విశుద్ధవాయువు, స్ఫూటిక జ్యోతి నిజవీర్యమును ప్రసాదించు స్వాతంత్ర్యము నెరుగని వారై యధోగతికి పోవుచున్నారు.

భారతసంస్థలు

భారతములోపుట్టిన సంస్థలు, గ్రామపంచాయితీలు వాటియందు నాకు గౌరవముకలదు. భారత దేశము నిజమైన ప్రజాస్వామిక దేశము. కనుకనే యది యింతవరకు జరిగిన ప్రతిదాడి నెదుర్కొనగల్గినది. రాజులు, రాజాధిరాజులు,

స్వదేశీయులుగాని విదేశీయులుగాని, రాబడిని వసూలుచేసుకొనుటతప్ప ప్రజాసామాన్యమును చలింపజేయలేకపోయిరి; స్పృశింపలేకపోయిరి. ప్రజలు రాజభాగమును రాజుకిచ్చి తమమట్టుకు తాము తమయిచ్చవచ్చినట్లే జీవించుచుండిరి. వర్ణమును విస్తృతసంస్థ మతవిషయములనే కాక రాజకీయ యాశయములను కూడ నీడేర్చు చుండెను. గ్రామ ప్రజలు తమ యంతరంగ వ్యవహారములను వర్ణపద్ధతి ద్వారానే పరిష్కరించుకొనుచుండిరి. ప్రభుత్వదౌర్జన్యమునుకూడ వారు దాని చేతనే ఎదుర్కొనెడివారు. వర్ణపద్ధతిని కనిపెట్టిన జాతికి గల యద్భుతవ్యవస్థాపక శక్తిని కాదనుట సాధ్యముకాదు. పదిలక్షలమంది కెట్టి గొప్పప్రయత్నము లేకుండగనే హరిద్వారమువద్ద కుంభమేళ పర్వదినములలో జరుపబడు సమస్త సదుపాయములను చూచినచో ఆ సంస్థయొక్క పటుత్వము విశదముకాగలదు. మనలో సమీకరణ శక్తి లేదనుమాట నేడు పరిపాటియైనది. ఈ విషయము క్రొత్త సాంప్రదాయములలో తయారైన వారిపట్ల కొంతవరకు నిజమే. స్వదేశీ తత్త్వము పూర్తిగా విస్మరింపబడుటచే మనకు తీరనినష్టము వాటిల్లినది.

విద్యాధికులమైన మనము విదేశ భాషలలో విద్యనభ్యసించితిమి. కనుక మనము ప్రజలకు దూరమైతిమి. ప్రజలకు మనము ప్రతినిధులము కాగోరుదుము. కాని మనిమిందులో

విఫలులమైతిమి, ఆంగ్లాధికారులెంతో మనము కూడ ప్రజల దృష్టిలో నంతటివారమే. వారి హృదయము లీయభయములకును తెలియవు. వారి యాశయములు మనవి కావు. కనుక అంతరమేర్పడినది. ప్రజలకు వారి ప్రాతినిధ్యము వహించువారికి మధ్య సంబంధము తెగిపోయినది. గత ఏబది వత్సరములనుండి మనము దేశభావలలో చదువుకొని యుండినచో మన పెద్దలు, నౌకరులు, ఇరుగుపొరుగు మన జ్ఞానమును పంచుకొనెడివారు. జె. సి. బోస్, పి. సి. రే వంటి శాస్త్రవేత్తలు కనిపెట్టిన యచ్ఛత విషయములు ప్రజలకు రామాయణ, భారతములవలె గృహపెన్నిధులయ్యెడివి. గ్రామ పారిశుధ్యము చాలకాలము క్రితమే సాధింపబడెడిది. గ్రామ పంచాయతీ లీసరికి జీవముతో నుట్టి పడుచుండెడివి. భారతదేశము తన యవసరములకు తగిన స్వపరిపాలనము ననుభవించుచు తన పవిత్ర భూమిమీద జరుపబడుచు వచ్చిన యవమానకరములగు హననకాండ ననుభవింపకుండెడిది.

మన యార్థిక జీవితములో స్వదేశీ వ్రతము లోపించుట చేతనే భారతదేశము గర్భదారిద్ర్యము ననుభవించుచున్నది. బయటనుండి భారతదేశమున కొక్కవస్తువైనను రాక యుండినచో నేడది పాలమీగడలతో తులతూగుచుండెడిది, కాని యిది యట్లు జరుగలేదు.

ఆర్థిక స్వదేశీ వ్రతము పగడీర్చుకొనుటకు ప్రయోగింపబడిన బహిష్కరణోద్యమము కాదు. అది యందరు ననుసరింప దగిన మత సూత్రముగనే పరిగణింపబడవలెను. నేను ఆర్థిక పేత్తను కాను. కాని తనకు కావలసిన సమస్తమును యింగ్లండు తయారుచేసికొని స్వయం సమృద్ధితో నుండగలదని ప్రాయబడిన కొన్ని గ్రంథములను నేను చూచితిని

తన కొరకు జీవింపకుండ భారత దేశము లాంక్షైర్ కొరకు గాని మరే దేశము కొరకుగాని జీవింపచాలదు. తనకు కావలసిన వాటినిన్నింటిని తన సరిహద్దులలో పండించిననాడే యది తన కొరకు జీవింపగలదు. భాతృహత్య, యసూయ మొదలగు ననేక దుర్మార్గములకు కారణము, విధ్వంసకరమునగు పిచ్చి పోటీకది దిగనక్కరలేదు.

భారత దేశములో చేనేత మగ్గము మృత్యుదశలో నున్నది. గతవత్సరము నా పర్యటనలో నేను ప్రత్యేకము యీ వృత్తిని గురించి పరిశోధింపగా నెన్ని వేలకుటుంబములెంత దెబ్బతినినది నాకు ద్యోతకమైనా హృదయము విలపించినది. గౌరవము గలదై యుచ్ఛదశలో నున్న యీ వృత్తినుండి యెందరెందరో 'కాందిశీకు' లైరి. మనము స్వదేశీని స్వీకరించినపుడు ప్రజలకు కావలసిన వాటిని మనమందింపవలెను. అపుడు ప్రతి గ్రామము స్వయంసమృద్ధిగా నుండి తోడి గ్రామములకు కావలసిన వాటినిపంచిచుచు

పుష్టి, తుష్టి కలిగియుండును. ఇది యంతయు సర్ధరహితముగ కన్పించవచ్చును. అవును, భారతదేశము అర్ధరహితమైన దేశము, నోరెండి పోవుచుండ నొక కడుణాళువగు మహమ్మదీయుడు స్వాదు జలముల నిచ్చుచో త్రాగకుండుట యర్ధరహితమే. కాని వేలకొలది హిందువులు చావనైనను చత్తురు కాని మహమ్మదీయులు గృహములలో నీరుత్రాగరు. భారతదేశములో తయారైన అన్న వస్త్రములనే కాని వాడరాదని తమ మతము శాశించుచున్నదని యీ యర్ధరహితమైన ప్రజలకే విశ్వాసము జనించెనేని వారు విదేశ వస్తువులను ముట్టనే ముట్టరు. జీవితరంగములోనే శాఖలోను శాసనముల జోక్యమును నేను సహింపను. అది యెంత మంచిదైనను కనీస చెడుగేయగును. కానీ విదేశ వస్తువులమీద నిక్కచ్చియైన రక్షణసుంక ముండవచ్చును.

(బ్రిటిషు వలసయైన మారిషసు నుంచి వచ్చిన పంచదారమీద పన్ను వేసి నేటాలు (ఇదియు బ్రిటిషు వలసయే) తన్ను రక్షించుకొనెను. స్వేచ్ఛా వాణిజ్య మను పేరుతో ఇంగ్లండు భారతదేశమున కపచారము చేసెను, అది యింగ్లండు కాహారమే కాని మన దేశమునకు విష మయ్యెను.

స్వదేశీవ్రతము నాగరికతకాదని, యది కేవలము స్వార్థ సిద్ధాంతమని, యది వెనుకకు పోవుటయని వాదించువారు

కలరు. ఈ సూత్రమునంత యెక్కువగా తరచదలచుకొన లేదు గాని మానవప్రేమ, గర్వరహితదృష్టితో చూచి నపుడు స్వదేశీ యొక్కటే సందర్భశుద్ధిగల సిద్ధాంతము. నా కుటుంబమునే నేను సేవింపలేనపుడు భారత దేశము నంతను నుద్ధరింతుననుట దురభిమానము. కుటుంబరక్షణము చేసి కొనుచు తద్వారా జాతినంతను మానవ లోకమునంతను సేవించుచున్నాననుకొనుట యుత్తమము. ప్రేమ, మానవ త్వము యిందులో నున్నవి. ఒకపనిలోనున్న గుణము దాని యుద్దేశ్యమునుబట్టియే నిర్ణయమగును. నాకుటుంబముకొరకు నేను ప్రజలను కొట్టుకొని తినుచు ధనవంతుడనై నా కుటుంబమువా రాసించు యక్రమకోర్కెల నన్నిటిని తీర్చు చుండవచ్చును. నిజమున కిది నా కుటుంబమునకుగాని ప్రభు త్వమునకు గాని సేవకాదు. ఇట్లు చేయక భగవంతుడు నాకనయవములను ప్రసాదించినది నన్ను నామీద యాధారపడినవారిని పోషించుటకు మాత్రమే యని గుర్తించినచో నాజీవితమూ తేలికయగును. నా సంబంధీకులును బాగు పడుదురు. ఇతరుల కపకారము చేయకుండ నేను నాకుటుంబ మును పోషించు కొనినవాడనగుదును. అందరు యిట్టి జీవితమునే జీవించురనుకొందము. అపుడు మన కావర్జప్రాయ మగుప్రభుత్వమే ప్రాప్తించును. ఒక్కమాటుగానే ప్రజలం

దరు యిట్టిసితికి రాజులరు. కాని యిట్టి రుజుమార్గము నవలంబించిన వారట్టి శుభదినములను దగ్గరకు తెచ్చినవాడు కాగలరు. ఇట్టిజీవితప్రణాళికవలన, యితర దేశములను విడిచి యొక్క భారతమునే నేసించుటవలన, నే నేదేశమునకు నపకారము చేయుటలేదు, నా దేశభక్తి నాదేశమును ప్రపంచమునుకూడ ఆకళింపు చేసికొనగలదు, నాజన్మ భూమిని మొదట నేను చూచుకొందును. అట్లు చేయుటలో నేను యితర దేశములతో పోటీ పెట్టుకొనను, కనుక నిది యుభయతారకమైనది. ఇతరుల యాస్తి కపకారము చేయకుండ నీయాస్తి వినియోగించుకొనుము, అనుసూక్తి కేవలము చట్టసంబంధమైన సూత్రమే కాక జీవితమునకు సంబంధించిన యుదారసూత్రము. ప్రేమ, అహింసలను పాటించు తాళము చెవి.

వర్ణాశ్రమము

ఒక విజాతీయుడు తనకూతురును మహాత్ముని కుమారు నకు యథావిధిగ వివాహముచేయుట కభ్యంతరమేమి కలదని ప్రశ్నింపగా నతడిట్లుచెప్పెను. "నే నట్టిదానికెన్నడు నంగీకరింపను, అది మనము జన్మించిన సరిహద్దుల నతిక్రమించుట కనుక నా మతభావములకు సరిపడదు, వర్ణము దాటి వివాహము చేసుకొనుటకు నే నంగీకరింపను, కాని హిందూదేశ

ములో కృత్రిమముగా బయలుదేరిన వివిధకులములలో నాకు నమ్మకములేదు. నేటి కులములకు సంతరానితనమునకు నిజమైన వర్ణాశ్రయములతో సంబంధములేదు.” వర్ణాశ్రమ ధర్మమనగా నీభావమేమియని మరల ప్రశ్నింపగా నతడిట్లు బదులు చెప్పెను.

“ఈ శిక్షణక్రింద పెరుగని మీకు దీనినిగురించి జోధించుటంత తేలికవిషయముకాదు. నాలుగువర్ణములను విశ్వసించు నావంటివానికి మానవజీవిత మీభూమిమీద నొక మజిలీ స్థానము. ఈ జీవితాంతమున యనుభవింపవలసిన యనుభవములెన్నియో కలవు. మన ప్రస్తుత జీవితమీ ప్రత్యేకస్థితికి సంబంధించిన కొన్ని సూత్రములతో గడపవలసిన యొక శిక్షణలేక ఆశ్రమము, మనమిప్పుడు మన తల్లిదండ్రులను, మన జన్మభూమిని మన పితృపితానుహులను మాడ్చుకొన గలమా? కనుక మనము పుట్టినపుడే భగవంతుడు మనకు కల్పించిన సాంప్రదాయముల నన్నింటిని యీ ప్రస్తుత అల్ప జీవిత కాలములో భంగపరచుటకు వ్యక్తిగతముగ మనమేల కోరవలెను? స్వధర్మమును వీడి పరధర్మమును వహించుట మంచిదికాదని గీత చక్కగ నుపదేశించెను. అనువదించుట కువీలులేని ధర్మ పదముచే చెప్పబడిన యామతధర్మములో భగవంతుడు మన పుట్టుకలో నేర్పరచిన వాతావరణముకూడ కలదని నాభావము. మనము పుట్టిన పరిస్థితుల

కనుగుణముగ మనము జీవింపవలెను. కాని వ్యక్తిగత కారణములచేతగాని, స్వార్థచింతచేతగాని మనము వాటిపై తిరుగుబాటు చేయరాదు.

హిందూ ముస్లిముల ఐక్యత

ఇదియే మీ ద్వేయము, దీనిని గురించి మీరు విసుగు లేకుండ చెప్పుచుందురు. దీనికొరకు హిందువులు, ముస్లిములు కలిసి వివాహము చేసికొనవలెనా? భోజన ప్రతిభోజనములు జరుపుకొనవలెనా! అని యతనిని ప్రశ్నింపగా గాంధీజీ యిట్లు విస్పష్టముగ చెప్పెను.

“వర్ణము ఉపద్రవకరమైన సంస్థయని నేను భావింపను. అది ప్రారంభమైనపు డతిపవిత్రముగ నుండి జాతీయాభివృద్ధిని చేకూర్చుచుండెను జాతీయవికాసమునకు భోజనప్రతిభోజనములు, అంతర్వివాహములు అవసరమను భావము పాశ్చాత్యులవద్దనుండి యెరువు తెచ్చుకొనిన ఛాందసభావము. భుజించుట జీవితావసరమైన యితర పారిశుధ్య కర్మలవలె సతిప్రాణదాయకమైనది. మానవలోకము, తనకే యపకారమగునట్లు, భోజనము నొకతంతుక్రింద భోగకలాపము క్రింద మార్చివేయకుండినచో, మన మితర జీవితావసరముల నెట్లు గోప్యముగ జరుపుకొందుమో యట్లే దీనిని జరుపుకొనవలెను. హిందూమతములోని యుత్తమోత్తమగు సంస్కారము

దీని నీభావముతోనే గ్రహించెను. హిందువులలో వేలకొలది సంస్కారు లిప్పటికిని యితరులు చూచుచుండగ తినని వారు కలరు. అట్టి స్త్రీ పురుషు లనేకమంది పేరులను నేను చెప్పగలను. అయినను వారెవరియెడల నెట్టిద్వేషభావమును చూపి యెరుగక నందరితో నతిమైత్రితోనే జీవించుచుందురు. అంతర్వివాహ మింతకంటే కఠినమైనది. సోదరులు సోదరీలు వివాహము చేసికొనవలెనను భావములు లేక నెంతమైత్రితో మెలంగుచుందురో యట్లే నాకూతురు ప్రతి మహమ్మదీయుని సోదరునివలె చూచును ప్రతిమహమ్మదీయుడు నదేభావము తోను నేలజీవింపలేరో నాకర్థముకాదు. మతమును గురించి వివాహముగురించి నాకతి నిశితభావములు కలవు. ఈ రెండు విషయములలోను మన కోరికలను మనమెంత తగ్గించుకొనిన మతరీత్యా యంత మంచిదని నేను భావించును. నేను ప్రతి వానితోను తినవలెనని గాని. నాకూతురు నెవడుపడితే వాడు వివాహము చేసికొనవచ్చునని గాని సమర్థించు ప్రపంచముతో నాకెన్నటికిని పొత్తుకుదరదు.

‘నేను వసుధైవ కుటంబకము’గా జీవించుచున్నాను. నాకొక్కముస్లిముతోగాని క్రైస్తవునితోగాని యెన్నడును జగడమురా లేదు. నేనువారి గృహములలో ఫలములు తప్ప మరేమియు తీసుకొనలేదు. కాని యీవా నియమము వలన మాయత్యంత నన్నిహితత్వ మెన్నటికిని చెడిపోలేదు.

యదార్థమే మనమైతికి, ఐకమత్యమునకు అంతర్భోజనములు, అంతర్వివాహములు ముఖ్యాతిముఖ్య విషయములు కావు. అవిదానికి చిహ్నములని మాత్రము చెప్పవచ్చును. భోజనములు, వివాహములు జరుపుకొనవలెనని నిర్బంధించుట మైతికి ప్రతిబంధకమగును, కాని ప్రయోజనకరము కాజాలదు. అట్టివి జరిగినకాని వారేకము కాజాలరనుట వలన మనముక కృత్రిమ గోడను నిర్మించు కొనినవారమగుదుము — అట్టిదానిని తొలగించుట యసంభవమగును.

హిందువులు మహమ్మదీయులు వివాహములు చేసికొనుచు తమతమ మతములను నిలుపుకొనుట యసాధ్యమని నేను చెప్పగలను. హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యతలోగల శోభ యేమనగా వారెవరి మతమును వారు చక్కగా పాటించుకొనుచు నుభయులు నొకరినొకరు గౌరవించుకొనవలెను. ఉభయ తెగలలోని శ్రోత్రియులు కూడ తామింత వరకు భావించుచున్న సహజ శత్రువులమను భావమును తుడిచివేయవలెను. అన్ని జాతులకు నన్ని కులములకు పరస్పరసహనము ముఖ్యాతిముఖ్యము. మహమ్మదీయులు భగవంతుని గురించి చేయు పూజావిధానములను, ఆచారవ్యవహారములను హిందువులు సహించినగాని వారు శాంతితో జీవింపజాలరు అట్లే మహమ్మదీయులును హిందూ విగ్రహారాధనను, గోపూజను సహింపవలెను, సహన

మనగా నేను కూడ నట్లు చేయవలెనను భావముకాదు. మద్యపానము, మాంసాహారము, పొగత్రాగుట నా కెంత మాత్రము యిష్టముకావు. కాని హిందువులు, మహమ్మదీయులు, క్రైస్తవులు యెనలేననులు చేసినను నేనుసహనమునే వహింతును. అట్లే వారును నా నియమవ్రతముపట్ల సహనము వహింపగోరుదును. మనతగాదా లన్నియు మన యభిప్రాయముల ప్రకారమే యితరులును చేయవలెనని నిర్బంధించుటచేతనే కలుగుచున్నది. రక్షణశక్తిని కల్పించు శోత్రియత్వము. యదార్థమైన విశిష్టతగల యాధ్యాత్మిక స్వేచ్ఛ ఈరెండింటి సమ్మేళనమువలన మహాత్మునకు భారత ప్రజలలో సమేయబలము చేకూరినది. సుపరిచితమైన హిందూమతగ్రంథముల ద్వారా, హిందీలో ప్రజల కతిసులభ శైలిలో భారతేతిహాస కాధాంశములను వినిపించుటద్వారా, ఉపవాసవ్రతములు, హారతాళములు, శపథములు, త్యాగములు, జయిలు తపస్సులు- లక్షలకొలది గ్రామప్రజల నాకర్షించెను. ప్రజలు నేలయూనినట్లు తండ్రోపతండములుగ వచ్చి యతని యుపన్యాసములను వినుచుండెడివారు. ఒక చంద్ర గ్రహణమునాటిరాత్రి లక్షమంది స్త్రీపురుషులనేక గ్రామములనుండివచ్చి యొకనదీతీరమున చేరుకొని యతనియమృత వాక్కులను జాప్తుకొనిరి. గ్రహణసమయమున వారొకమత విధిని జరుపుకొనుటకు వచ్చినను, చీమ చిటిక్కుమనకుండ

నతనివాక్కులకొరకే కాచుకొని యుండిరి, అతనిని దర్శించు
కొనుటే మహా పవిత్రకార్యమని వారు భావించెనువారు.
ప్రజల నతడెంత సులభముగ గ్రహింపగలిగెనో వారును
నతని నంత చక్కగ గ్రహించి యతడు చెప్పిన చొప్పున
నడిచెడివారు. కనుక వత్సరములకొలది విదేశములలో నివ
సించుచు పూర్తిగా పాశ్చాత్యచారవ్యవహారములనే యల
వరచుకొన్న వారివలె గాక మహాత్మునివేళ్లు భారత క్షేత్ర
ముననే నాటుకొని యుండెను, అతని మనస్సు మాత్రము
విశాలమగుచు యావత్ప్రపంచమును విస్తరించెను. కాని
యతని జీవిత కేంద్రము హిందూ మతమందే సుస్థాపిత
మయ్యెను, అతడు దానినే ప్రేమించెను

ఖద్గరు

వడుకునూలు యద్యమమును గురించి తెలిసికొనుటకు
పూర్వమది దేనిని చేయుట కుద్దేశించుటలేదో తెలిసికొనుట
యుక్తము. ఉదాహరణమున కది యిప్పుడున్న యేపరిశ్రమ
తోను పోటీచేసి దానిని లేకుండ చేయగోరుటలేదు, శక్తి
వంతుడై యితరత్ర యెక్కువ సంపాదింపగల యేవ్యక్తిని
తనపనిని విడిచిపెట్టవలసినదని యదికోరుటలేదు, కనుక దాని
వలనకలుగు లబ్ధినిగురించి యితర వృత్తులతో పోల్చుటకాని
యది పంచిపెట్టు పంపకములను, వాటాలనుగురించి కాని

తర్కించుట విషయాంతరమగును. ఒక్కమాటలో ధనవంతుడు కావలెనను నర్థసిద్ధికిచ్చుట తావులేదు. భారతదేశములో సంవత్సరమున కాదునెలల పాటు అధికసంఖ్యాకులైన ప్రజలు యేపనిలేకుండ బలవంతముగ సోమరులగుచున్నారు. వ్యవసాయ వృత్తిలో పాటు ప్రజలకు పనిచెప్పు మరియొకపని లేక వారు పచ్చియుపవాసములు చేయుచున్నారు. ఈరెండు విషయములు లేనిచో, నది యిచ్చు ఫలిత మతిస్వల్పము కనుక, భారతజాతీయ జీవనములో రాటమునకు స్థానమేలేదు. భారత ప్రజలు కటిక దారిద్ర్యము ననుభవించుచుండుట, దీనికిగల కారణములు, యీ కారణములను తొలగించుట యను విషయమును పరికించి నపుడు రాటము యొక్క యార్థిక ప్రయోజనము తెలియగలదు. భారతదేశములోని ముఖ్య జాతీయపరిశ్రమలన్నియు క్రమముగా నశించి వాటి స్థానములో మరేదియు రాక పోవుట, దేశము గానాటికి గ్రామముల మీదనే యాధారపడవలసి వచ్చుట, పశువంగడము క్షీణించి పోవుచుండుట, కరవు కాటకములు తరచు సంభవించుచుండుట, వ్యవసాయదారు దినదినము దివాలా తీయుచుండుట, తునక తునకలై పోయిన తనకున్న కొద్దిపాటి భూమిని యభివృద్ధిలోనికి తెచ్చుకొనుట కతనికి సావకాశము లేకపోవుట, నవీనయంత్రములను పరికరములను, క్రొత్త

వ్యవసాయ పద్ధతులను నుపయోగించుటకీ ముక్కలు పనికి రాకపోవుట, వడ్డీ వ్యాపారస్థులు వ్యవసాయదారులను వీడించుటచే నతడు ప్రతిమీద కేంద్రీకరించుట, ఆహారపదార్థముల ధరవరలు హెచ్చిపోవుచుండుట, ఇట్టివే మరి యనేక కారణములు కలిసి దేశమునకు నేడు దారిద్ర్యము నిరుద్యోగము తెచ్చిపెట్టినవి,

పందొమ్మిదవ శతాబ్ద మొదటి పాదములో డాక్టరు బువనన్, మాంటుగామరీ మార్బినులు ఉత్తర హిందూ దేశములో తయారుచేసిన యంచనా లెక్కలు పల్లెటూళ్లు, పట్టణములు కూడ ధనధాన్యములతో తులతూగుచున్నట్లు, ప్రతిగ్రామములోను, పట్టణములోను ప్రజలే యెచ్చికముగ సంస్థల నేర్పరచుకొనినట్లు, లక్షలకొలది వడుకువారిని, వేలకొలది నేయవారిని, రంగులు, అద్దకములు, ముచ్చి, వడ్రంగము, చలవపని, కమ్మరము, కుమ్మరము, తాపీపని, యిట్టివే యనేక చిన్న చిన్న పనులు జిల్లా జిల్లాలోను సంవత్సరము పొడుగున పనికలిగి దోస్తిశ్లతో లక్షల కొలది ధనము సంపాదించి, బెంగాలు, బీహారు, మైసూరు, ఉత్తరప్రదేశము లన్నింటిలోను యెవరివంతు వారికి సమముగా పంచిపెట్టుచుండెడివారని కంఠోక్తిగా నిరూపించినాడు, నేటిపరిస్థితులను అప్పటి పరిస్థితులతో పోల్చి చూడవలెనన్న నేటి జనాభా లెక్కలద్వారా యది విదితము కాగలదు. పెద్ద

రాష్ట్రములలో నేడు దామాషాప్రకారము, కమతమునకు
 మూడుయెకరములు, బొంబాయి, పంజాబు, పశ్చిమోత్తర
 సరిహద్దులలో పదిన్నర యెకరములు, ఇట్టి దరిద్రకమతముల
 మీద నూటికి డెబ్బదియిద్దరుమంది యాధారపడి జీవితకవలెను.
 జనాభా లెక్కలలో దీనివలన ప్రజలకా పూర్తిగా పనిలేదు.
 భూసారమును వినియోగించుటకా వీలులేదు, అని వ్రాయ
 బడెను. బెంగాలు జనాభా లెక్కలలో థాముసు యిట్లు
 వ్రాసెను. “బ్రిటిషు బెంగాలులో వ్యవసాయ రంగములో
 నిక్కచ్చిగా పనిచేయువాడు 11060, 629 మంది. అనగా
 పనిచేయువానికి 2.2 ఎకరములు వ్యవసాయదారు దారిద్ర్య
 మును తెలుపుటకీ లెక్కలు చాలును. ఇంతచిన్న కమతము
 మీద పని కొద్దిరోజులు మాత్రమే యుండును. వ్యవసాయ
 దారు దున్నునపుడు, సస్యము చల్లునపుడు, కోతలు కోయు
 నపుడు మాత్రమే కష్టపడి పనిచేయును. సంవత్సరము
 పొడుగున నతనికిక పనియే యుండదు.”

ఉత్తరప్రదేశ్ జనాభా లెక్కకట్టిన ఐడ్ కొలది ఋతువుల
 లోమాత్రమే వ్యవసాయదారుకు గట్టి పనియుండును. తక్కిన
 కాలము సంవత్సరము పొడుగున సోమరితనము. మధ్యప్రదేశ్
 శమునుగురించి హార్టనుకూడ ‘వర్ష కాలము గడచిన తరువాత
 వచ్చు కరీపుపంటయెక్కటే ముఖ్యమైన పంట. ఇదియూసూ
 తై నతరువాత తిరిగి ఋతువు వచ్చువరకు పనియుండదు’ అని

ప్రాసిరి, పంజాబునుగుంచి కాల్యబ్ద నూటయేబది రోజులు మాత్రమే సంవత్సరములో పనియుండునని చెప్పెను, పెద్ద కమతములు (9-18 యకరములు) గల పంజాబులోనే సాగు లోనికి తీసుకొని రాబడిన భూమి యెక్కువ శాతముగనున్న చోట (పొట్టభూములలో కంటే యెక్కువ పనియుండును) యిట్లుండ యితర రాష్ట్రముల సంగతి యూహింపవచ్చును.

అరునూగుములు రైతుకు పనియుండదని యీ యధికారు లందరు నేకగ్రీవముగ తెలిపిరి. ఇదియే రైతుయొక్క దారిద్ర్యమునకు కారణమని వారిలో నొకరిద్దరు గ్రుచ్చి ప్రాసిరి, కమతమునకు దామాషాను 21 యకరములు గల లాంకపైరులోనే “నీతాకాలములోను చెడు వాతావరణ దినములలోను వ్యవసాయదారులకు తమయిండ్లలోనే పూర్వ కాలములోవలె నేదోయొక లాభదాయకమైన పనియుండుటాకవరమే యగుటయు ప్రధానమైన వస్త్రప్రశ్రమగల యిటలే” “మల్బరీచెట్లు ప్రతిజిల్లాలోను పెరుగుచోట రైతు స్త్రీలువడుకు నూలుతో చేతినిండ పని కలిగియుండ” భారతదేశమువంటి వ్యవసాయ దేశములో రైతు కింకొక యుపవృత్తి యుండవలెననుటకు వాదమెందులకో యర్థము కాదు.

కాని యాయుపవృత్తి యేదియను చర్చ రాటముతోనే ప్రారంభమైనదను విషయమును విమర్శకులు మరువరాదు.

ఇది గుర్తింపబడినచో ఘోర్డు నోటాదుకాదువలె రాటము సరికొత్తగా కనుగొనబడినది కాదని మనవిచేయగోరుదును. తప్పిపోయిన బిడ్డ తనతల్లిని కనుగొనినట్టిది తిరిగి కనుగొనుట వంటిది. ఈ బిడ్డ 1900 మైళ్ల పొడవు 1500 మైళ్ల వైశాల్యముగలిగిన దేశమంతట వెదజల్లబడియున్న ప్రపంచములో సత్యంత చలనములేక బీదప్రజానీకమును సంగతి విమర్శకులు మరువరాదు, రాటమే వీరికి పూర్వము నుండియు పుష్టిని ప్రసాదించిన తల్లి.

ఈవిషయమును గుర్తించినచో నితర పరిశ్రమలనుగురించి యెవరును సంత గోలచేయరని నేననుకొందును. పరిశ్రమలనేకములు కొల్లలుగగలవు. పాడిపరిశ్రమ నేల ప్రయత్నింపరాదు! భారతదేశము డెన్నార్కుదేశముకాదు. ఇంగ్లాండుకు కావలసిన 40 శాతము వెన్నవర్తకము డెన్నార్కునుండియే జరుగుచున్నది. 1900 సంవత్సరములో ఇంగ్లాండుకు డెన్నార్కునుండి 80 లక్షలపౌనుల విలువగల వెన్న 30 లక్షల విలువగల మాంసము యెగుమతియైనది. పండుల పెంపకము పాడిపరిశ్రమకు ముఖ్యమైన యుపపరిశ్రమ. కాని భారతదేశముయొక్క పాడిసంపదను భరింపగల మరియుక పెద్ద భారతదేశము మనకెచ్చుట లభ్యమగును! భారతదేశములోని హిందువులను మహమ్మదీయులను తోళ్లను బాగు చేయవలెనని యెవరుకోరుదురు! పక్షులపెంపకము, తేనెటీ

గల పెంపకమును కూడ మనమిట్లే పరిగణింపవచ్చును. పైగా నవి క్రొత్తవి. వానికి కొంత శాస్త్రజ్ఞానము కాలెను, భారతదేశము నేడు వ్యవసాయమును వృద్ధిచేసి తనకున్న తలకొక యకరమును పెంచజాలకు. ఏలన భారతదేశము ఐర్లండుకాదు. అచ్చటఅద్భుతమైన వ్యవసాయడిపార్డుమెంటు కలదు. అదియనేకవ్యవసాయ కళాశాలలను నెలకొల్పి గొప్ప గొప్ప నిపుణులను గ్రామసభలకు సరఫరా చేయును. ఇక ప్రజానీకమంతయు మేజోళ్లు అల్లుట, తట్టలల్లుట, బెత్తము పనిచేయజాలరు. నూలువలె నీపనులకు సులభమైన శాశ్వత సంతలు దొరకవు. బెంగాలు, చెన్నపట్టణములవంటి చోట నేటికిని పాతనూలు సంతలుకలవు. నారమిల్లుల నెందుకు పెట్టకూడదని యొకరందురు. నేటివరకు నారమిల్లులు 250,000 మంది కూలీలకు మాత్రమే పనిచెప్పగలిగినవి. అవి నార యత్నత్తిదారులను దరిద్రులనుచేసి కొద్దిమంది పెట్టు బడిదారులను, దళారులను ధనవంతులను చేసినది, డెబ్బది యేండ్ల పత్తిపరిశ్రమ 50 కోట్లు పెట్టుబడిపెట్టి 15 లక్షల మందికి మాత్రమే పని చెప్పగలిగినది. అనగా 370,000 మిల్లుకూలీలకు కుటుంబములకు కొద్దిమంది గుమాస్తాలకు, పెద్ద ఆఫీసుదారులకు మాత్రమే పనిచెప్పగలిగినవి.

కాని వడుకుపని యతిస్వల్ప ఆదాయము నిచ్చునది కనుక నార్థికముగ శుద్ధదండుగపనియని యందురు. దానినే ప్రధాన

వృత్తిగా సమర్థించుటలేదను విషయమును మరచిపోవుచు న్నాడు. పనిలేక కాలమును వ్యర్థపుచ్చువారికే యది సూచింపబడుచున్నది. రోజుకు రెండణాలు లేక యణాకానిండు, సంవత్సరమునకు యిరువది నాలుగు రూపాయలు, ఇదిచిన్నదో పెద్దదో ప్రజాసామాన్యముయొక్క గర్భదారిద్ర్యమును కండ్లారచూచువారు మాత్రమే చెప్పగలరు, భారతదేశములో తలసరి యాదాయమును గురించి తర్కించుటకిది చోటు కాదు. దీనిని భారతదేశ యార్థిక కమిటీపరిశోధక పెద్దలు పదిహేనుమంది వేరువేరు కాలములలో లెక్కలు వేసిరి, దాదాభాయి నారోజీ యీబంగారు తేడినిగురించి వేటప్రారంభించినది మొదలు యింత వగకెవరును దీనిని పట్టుకొనజాలరైరి. ఫిన్లేషిరాన్ అనునతడు వేసినలెక్క ప్రకారము తలకు 116 రూపాయలే నిజమనుకొనినచో (నిజమునకిది చాల హెచ్చుమొత్తము) యిరువది నాలుగు రూపాయలంత తక్కువ మొత్తమా?

ఇంతకు వడుకునూలును సమర్థించుటకీ క్రింది ప్రత్యేక కారణములు. దరిద్రభాధానివారకములుగా తోచుచున్నది. అది నిమిషముల మీద సాధ్యమగు విషయము వలన:-

1. (a) దీనికి పెట్టుబడి యక్కరలేదు. ఖర్చైతే పరికరము లవసరములేదు. దీనికి కావలసిన ముడిసామాగ్రి పరికరములు స్థానికముగనే సులభముగ లభ్యమగును.

(b) దారిద్ర్య వీడితులగు ప్రజాసామాన్యమునకు గలబుద్ధి, నేర్పరితనము కంటె యెక్కువేదియు దీనికవసరములేదు,

(c) దీనికి కావలసిన శరీరపరిశ్రమ యతి స్వల్పమగుటచే ముసలివాళ్లు, చిన్న పిల్లలు కూడ పనిచేసి కుటుంబాదాయమును పెంచవచ్చును.

(d) వడుకు సాంప్రదాయము ప్రజలలో నింకను వశింపలేదు. కనుక దీనిని కొత్తగా ప్రవేశ పెట్టుటకు ప్రయత్న మక్కరలేదు.

(e) ఇది శాశ్వతమైనది. ప్రతి వానికి వీలైనది. ఆహారము తరువాత నూలొక్కటే పనివాని యింటి వద్దనే లమ్ముడు పోగలదనును. బీదపడి యున్న ఒక్క రైతుకు స్థిరమైన నిత్యపంట.

3. వాతావరణ పరిస్థితు లేవియు దీనిని బాధింపవు. కరువు కాములందును దీనిని చేబట్టవచ్చును-

4. ఇది ప్రజల మత, సాంఘికాచార వ్యవహారములకు వ్యతిరేకము కాదు.

5. ఊమముతో పోరాడుట కిది నిరుపమైన చక్కని సులభసాధన.

6. ఇది రైతు కుటీరము వద్దనే పని కల్పించును. కనుక నార్థికవత్తిడి వలన సంభవించు కుటుంబ విచ్ఛేదము కలుగనక్కరలేదు.

7. శిథిలావస్థలలో నున్న గ్రామ సంస్థల కట్టుబాటుల వలన కలుగు ఫలితము నిది యొక్కటే పొందగలదు.

8. చేనేత వానికి, వ్యవసాయ దారుకు నిది వెన్నముక చేనేత పరిశ్రమ కిది ప్రాణాధారము. చేనేతవలన గోటి మందికి పని కలుగుచున్నది. దేశముకు కావలసిన మూడవ వంతు గుడ్డ దీనివలననే తయారగు చున్నది.

9. నాశనమై పోవుచున్న గ్రామముల నుద్ధరించి యచ్చటగల గ్రామసంబంధమైన తక్కిన యనేక వృత్తుల నిది పునరుద్ధరింపగలదు.

10. భారత దేశములో నున్న కోట్లకొలది ప్రజల కెప్పటికైనను యిదొక్కటియే భాగ్యభోగ్యములను న్యాయముగ పంచిపెట్టకలదు.

11. నిరుద్యోగము నిది యొక్కటే మాన్పగలదు. వ్యవసాయకునికి పూర్తిపని కల్పించుటేకాక పనిలేక తిరుగు యువక విద్యావంతులకును నిదియే శరణ్యముకాగలదు. ఇది చాల పెద్దయెత్తుపని కనుక దేశములో నున్న బుద్ధిబలసంపన్నులు దీని మీద కేంద్రీకరించుట మంచిది.

మంత్రము - అస్పృశ్యత

‘అస్పృశ్యతయే’ వర్ణము. వర్ణమనగా సస్పృశ్యతయైనచో వర్ణమెంత శీఘ్రముగ నశించిన సంతమంచియే చేకూరును. కాని వర్ణ మతి సౌష్ఠవమైన సంస్థయని నేను తృప్తి చెందితిని. ‘నన్ను ముట్టుకొనకుము’ అను నేటి గర్విష్టికలపద్ధతి నశించి నట్లే భావింపవలెను. అసంఖ్యాకములుగ నున్న చిల్లరశాఖ లన్నియు మన మూహింపనంత త్వరితముగనే మాయము కాగలవు.

ఈదళిత తరగతులవారు గ్రామములబయట, పట్టణముల వెలపల వేరువేరుగ నివశించుచు దుఃఖమును జీవితములను నడుపుట మన దోషము మనకు సిగ్గుచేటు. మన యసహాయ తకు, కార్యశూరులము కాకపోవుటకు బ్రతిఘటన యత్తర వాడులని న్యాయముగనే మనమెట్లు నిరూపించుచున్నామో యట్లే పై తరగతులవారును తమ దోషము నంగీకరింప వలెను. మనపెక్క భావములను విడచి ప్రేమచే వారితో నై క్యతను పొందుటయే మనయాధ్యాత్మిక రసానుభూతి కక్షరాభ్యాసము కాగలదు.

మనతో ప్రేమశక్తి నశించుటచేతనే నేడు మనము శక్తి హీనులమైతిమి. ఈ యెదు కోట్లమంది మనవారేయను భావ ముత్పన్నమైననాడే మన మొక జాతియను మొదటి

పాఠమును ప్రదర్శింపగలము ఈపవిత్ర విధానమొక్కటే హిందూ ముస్లిమా సమస్యనుకూడ తీర్చగలదు. ఏలన, నందు లోకూడ బుద్ధిపూర్వకముగకో యబుద్ధిపూర్వకముగకో 'యస్పృశ్యత' యను విషబీజముకలదు. ఇట్టికృత్రిమయవరోధములచే రక్షింపబడవలసిన హిందూమతము తొల్ల మతమని చెప్పక తప్పదు.

“ఈయస్పృశ్యత మద్రాసురాష్ట్రములో నున్న తత్సూరముగ మరెచ్చటనులేదు. అస్పృశ్యుని నీడయే బ్రాహ్మణుని మైలపరచును; అతడు బ్రాహ్మణ వీధులలో నడువరాదు, బ్రాహ్మణేతరులును వీరినింకకంటె నెక్కువగ చూచుటలేదు. ఈయిద్దరిమధ్య పంచములు పొదుము పొదుము క్రింద నలిపి వేయబడుచున్నాడు. అయినను మద్రాసు భక్తితత్పరతకు, అద్భుత దేవాలయములకు ప్రసిద్ధికెక్కిన రాష్ట్రము. నుదుట యూర్ధ్వపుండ్రములు, సుదీర్ఘ కేశసంపద, విశుద్ధ(వస్త్రహిత) శరీర కాంతిగల కొందరు ఋషులు వలెనే కాన్పింతురు, కాని చిత్రమేమన వారి మత మీ బ్రాహ్మణాపములతోనే యంత రించుచున్నట్లు తోచును మనతోడివారినే యగ్రవర్ణముల వారి దక్షిణ ప్రాంతముగో ని. తత్సూరముగ చూచుమన్నను నాకు వారియందు సమ్మకము పోలేక అక్షలకొలది సమాజే శమైన సభలలో మనమీమచ్చకు పోగోట్టుకొనినకాని మనకు స్వరాజ్యము రాదని నేనుఘంటాపథముగచెప్పితిని. యాపత్రపు

పంచములో మనమీనాడు సాంఘికముగ కుష్టువారివలె చూడబడుటకు మనజాతిలోని యైదవవంతు ప్రజలను మనమట్లు చూచుటయే కారణమని నేనుచెప్పితిని అసహాయోద్యమము యింగ్లీషువారిలోనే కాక మనలోకూడ హృదయ పరివర్తనము జరుగవలెననియే కోరుచున్నది. ఈపరివర్తనము మొదట మనలోనే కలుగవలెను. తరువాత నిది యింగ్లీషువారినికూడ మార్చును. తరతరములనుండి వచ్చుచున్న మచ్చ నొక్కవత్సరములో తొలించు జాతి మన పాతబట్టలను మనము తీసి వేయునట్లు త్రాగుదు అలవాటును తొలగించుకొను జాతి తన ప్రాచీనపరిశ్రమకు తరలి వ్యర్థమగుచున్న కాలము నడువది కోట్ల హాషాయల విలువగల వస్త్రము తయారుచేయు జాతిగ మారినపుడు ప్రపంచమే దద్దరిల్లును. ఈపని జరిగినచో (ఇట్లు జరుగుననియే నే నాశించుచున్నాను) వెక్కిరించిన వారికిది గుణకాతము భగవత్ప్రసాదము కాగలదు. నేను చెప్పినవిధమున భారతదేశము మారినచో ప్రపంచములో నేజాతియు భారతదేశ స్వరాజ్యము నడ్డగింపజాలదు. భారతాకాశము నలముకొన్న కాదుమబ్బులెన్నియున్నను భారతదేశము అస్పృశ్యతను తొలగించి, విదేశవస్త్రబహిష్కారమున కేముహూర్తమున కంకణముకట్టుకొనునో యాముహూర్తమం దేగడ్డకట్టుకొనిపోయిన హృదయములుగల యాంగ్లాధికారులు (స్వతంత్రము ననుభవించు ధైర్యవంతులు కనుక) భారతదేశము

నకు జోహారులర్పింతురని నేను జోస్యము చెప్పగలను. ఈపరివర్తనము పెద్దపెద్ద అంచనాలతో గూడినయంత్ర కర్మతంత్రమువలన లభించునది కాదు. “దైవబలము మనకున్నచో నిది యీడేరితీరును. మనయందరి హృదయములలోను భగవాను, డన్భుతమైన మార్పు తెచ్చుచున్న సంగతి నెవరు కాదన గలడు?”

వైకం సత్యాగ్రహము - విజయభేరి

వైకం తిరువాన్కూరు జిల్లాలో నొక చిన్న కుగ్రామము ఈగ్రామమధ్యభాగమున నొక పెద్ద దేవాలయము కలదు. గ్రామముగుండ పోవు ప్రధాన రాజవీధి యీ దేవాలయమున కిరువైపులనుండి పోవును. దేవాలయమే యీమార్గమును చీల్చుచున్నది గ్రామములోని అస్పృశ్యులందరు యీపల్లపు ప్రాంతములలోనే కాపురముందురు, కాని బ్రాహ్మణుల యిండ్లు యీ దేవాలయ సమీపముననే కలవు కనుకనే వేల కొలదిసంవత్సరములనుండి యస్పృశ్యులను ఈబ్రాహ్మణవీధి గుండ నడువనియ్యక చాలదూరము చుట్టుతిరిగి వచ్చుట సంభవించుచుండెను. గాంధీజీ శిష్యుడైన బారిష్టరుబార్నిజాసఫ్ యీ యమానుష నిషేధమును ధిక్కరించుటకు మొట్ట మొదట పూనుకొని మరియొకనితో యీవీధిగుండ బయలు దేరగా బ్రాహ్మణు లీవీధి మైలపరచినందులకు వీరిని చావ

గొట్టిరి. అప్పుడు పోలీసులడ్డము వచ్చిరి. జార్జిజానెఫ్ మరి యొకసారి నింకొకని తీసుకొని సాత్త్విక నిరోధము చేయగా సంస్థాన పోలీసు లతనిని అరెస్టుచేసిరి.

వెంటనే హరిజనులందరు సాత్త్వికనిరోధముచేసి సంస్థాన జయిల్లను నింపివేసిరి. జయిల్లునిండిపోవుటతోడనే యీపోరాటములో మరియొక మజిలీ ప్రారంభమయ్యెను రోడ్డుపొడుగున పోలీసువారొక దండకట్టుకట్టినవర్ణులను చూత్రమే యారోడ్డుమీద పోనిచ్చుచు “అస్పృశ్యుల” నాపివేయుచుండిరి. తరువాత వారముల తరబడి పోలీసు వారియెదుట సాత్త్వికనిరోధకులు ప్రార్థనలు నలుపుచు నిలవబడి బ్రాహ్మణులయొక్కయు, పోలీసువారి యొక్కయు నైతికాంతఃకరణము సనేకవిధముల ప్రేరేపించుచుండిరి. దౌర్జన్య మావంతయు లేకుండ ఈ పోరాటమంతయు ప్రగాఢ మత తత్పరతతో నాగింపబడెను.

ఇట్లుండ యీప్రాంతము వరదతో ముంచెత్తబడెను. రోడ్డుమీద నీరు సాత్త్వికనిరోధకుల మొలలవరకు వచ్చెను, సంస్థానమువాడు మిలిటరీ పోలీసులకు పడవలను సప్లయిచేసి రోడ్డుపొడుగున కాపలాయించిరి. సాత్త్వికనిరోధకుల దుస్తితి చెప్ప నలవిగాకుండెను. వారి కష్టములన్నిటిని భరించుచు నొక్కగంటకూడ రెప్పవచ్చున యుండిరి. చిట్టచివర కనేక నెలలు గడచినతరువాత బ్రాహ్మణుల యనుమతితో సంస్థా

సమువా రీరోడ్డును తెరచిరి, వెకంపోరాటము విజయవంత మయ్యెను, దానితో నాయొక్కరోడ్డు మాత్రమే కాక తక్కిన బ్రాహ్మణ వీధులకును నిది విజయమును చేకూర్చెను.

కరువులు - రాటము

కరువు ప్రదేశములో రాటమెట్లు ప్రవేశించి పనిచేసెనో చెప్పుటంత సులభముకాదు. రాటమున్నరోజులలో కరువులు లేవా యని కొందరందురు. ఉన్నమాట నిజమే కాని 1864 తరువాత వచ్చు నిరంతర కరువులవంటి కరువులెన్నడును లేవు. ఈ సంవత్సరము తరువాతనే కరువు కమిషనులు యేర్పాటు చేయబడెను. అవి యెంతసేపు ప్రభుత్వము చేయగలసహాయములో నున్నకష్టములను గురించియే చెప్పుచుండును. కరువుకలవాటుపడని వారి సహాయము నాశించుట కిష్టపడకుండిరి కాని కలవాటు పడిన వారన్నాడులై వచ్చుచుండిరి. అర్ధాకలి ప్రజలు తండ్రిపతండములుగ సంఘారము చేయుచు కుటుంబములు విచ్ఛిన్నమైపోయినపుడు అవినీతి ప్రబలుచుండును. ఎడ్వర్డుకైర్ల అనుసతడు 'జీవితములను రక్షించి క్రమమును స్థాపింపగల దొక్క గ్రామసంస్థల పద్ధతిమాత్రమే' యనిచెప్పెను. చర్కావలె కరువుతాండవ మాడుచున్నవారి గుమ్మముల వద్దకీ యార్జనోపాయములను

తెచ్చిపెట్టున దింకొకటి లేదు, బిడ్డలు, వృద్ధులు రోగులు దుర్బలులు, అంగహీనులు దీని నుపయోగింపగలరు. కష్టము లేకుండ దీనిని రాత్రింబవళ్లు త్రిప్పవచ్చును. 1923-24 లో బెంగాలులో కరువు ప్రాంతములందు దంపుడు పరిశ్రమను మొదట పి. సి. రే ప్రయత్నించి చూశెను, అది నిరర్థకము కాగా రాట్నము పెట్టెను, అది చక్కగా పనిచేసెను, ఆ ప్రాంతములలో నిపుడు చర్కా శాశ్వతస్థానము నేర్పరచుకొనెను. దానివలన వారుతమ స్వల్పదాయమును పెంపొందించుకొని వరదలకు కరువులకు తట్టుకొన గలుగుచున్నారు. ఇంతవరకు మనము సాధించిన పనినిగురించియేయోచించితిమి. ఇదియే దీని భవిష్యత్తుకొకటి సాక్ష్యము. కాని మనము మిల్లుల పోటీసంగతి చూచుటలేదని కొందరందురు. ఖద్దరుకు మిల్లువస్త్రముకు పోటీ యుండనేరదు. మిల్లులకు స్వదేశీమిల్లులకు విదేశీమిల్లులకు పోటీయుండవచ్చును. ఆవిరియంత్రములకు విద్యుద్యంత్రములకు పోటీ యుండవచ్చును. ప్రాణాధారమైన పరిశ్రమకున్నట్లుకాని దానికిపోటీ యెందుకుండవలెను? ఎట్లుండగలదు? ఇప్పుడు కావలసినది కోట్లమీదనున్న బీద వ్యవసాయకుని యార్థికదుస్థితిని పోగొట్టుట వారికి పనికల్పించుట రాటమొక్కటే యీపని చేయగలదు. ఏబదికోట్ల రూపాయల పెట్టుబడితో మిల్లులెంత పని చేయగలిగినది మన మిదివరకే చూచి యుంటిమి. దేశమునకు కావలసిన వస్త్ర

మంతయు మిల్లులమీదనే తయారైనదనుకొనినను కోట్ల కొలది డొక్కమాడుచున్న ప్రజలకిది యెట్లు లాభించును? దానివలన యన్ని బాపతుల వారికి కలసి 25 లక్షలమందికి మాత్రమే పనిదొరకును. వీరికిక భూమితో సంబంధముండదు. ఇది యొక్క మనిషికి కూడ యుపపరిశ్రమను ప్రసాదింప జాలదు. కనుక మిల్లులకు రాటముకు పోలికేలేదు.

ఇక మనచేతి పరిశ్రమ వలన నెంతమందికి పనికలుగునో చూడుడు. మనకు కావలసినది 11,650 లక్షల పౌనులనూలు. అనగా 4,66,00,000 మంది రాటముల మీద పనిచేసి సంవత్సరమున కిరువదియైదు పౌనుల చొప్పున యీనూలు వడుకుదురు. ఈపరిశ్రమకు 31,07,033 నేతగాండ్లు కావలెను. వీరు గాక వేలకొలది యేకువారు పత్తిపట్టువారు రంగువేయువారు కమ్మరులు, వడ్రంగులు పడుగువేయువారు. చదువుకొని లెక్కలను తయారుచేయగలవారు కావలెను. మొత్తము మీద పడేండ్లలోపు పిల్లలను తీసివేసినచో వ్యవసాయ కుటుంబములోని సగము మంది కిది పని చెప్పుచున్నది. ఇది జీవితమునకు సంబంధించిన యార్థికముల మీద నిర్మింపబడినది కనుక ప్రాణాధారమైన పరిశ్రమ 'తమ్ము బ్రతికించునట్టి యార్థిక నీతిమీదనే జాతులు వర్ధిల్లవలెను' అని యొక ఋషి వచించెను. ఈపరిశ్రమవలన భారతప్రజలొక జాతివలె జీవిం

చుటయే గాక నిజమైన యైక్వర్వము నుత్పత్తిచేసి దానిని చక్కగా పంచిపెట్టగల జాతి కాగలదు. ప్రాణమును పోయి నిట్టి పరిశ్రమను ప్రభుత్వము రక్షింప వలెననుటలో నాధిక్యమేమియులేదు. ముఖ్యమైన తపాలా పనికిచ్చునట్టి రక్షణ వంటి రక్షణనే దీనికీయనగును. కొన్ని దేశములలో మ్యూన్సిపాలిటీల 'స్వంతహక్కులను' కాపాడుచుండుట సామాన్యమైనది ఖద్దరు విషయములో మన "స్వంతహక్కులను రక్షించుటవలన ప్రభుత్వము తమ పూర్వము చేసిన పాపమునకు పరిహారము చేసి కొనుట యేయగును."

అస్పృశ్యత - ప్రపంచ సమస్య

ఇది యొక్క భారతదేశమునకే పట్టిన దుస్థితికాదు. దక్షిణాఫ్రికా, దక్షిణలమెరికా రాష్ట్రములలో కూడ రంగు జాతుల నిట్లే చూచుచున్నాడు, స్త్రీగ్రోల నచ్చట బాధించుటకును మన మస్పృశ్యులను బాధించుటకును భేదమేమియులేదు. ఈరెండింటి మన స్తత్వము నొక్కటియే. మనకర్మయే మనమీద ప్రతిఫలించి దక్షిణాఫ్రికాకు వలస వెళ్ళిన భారతీయులు పలువిధముల సాంఘిక బహిష్కరణమునకుగురి చేయబడుచున్నాడు. "అస్పృశ్యత హిందూమతమునకు తీరని మచ్చ. దక్షిణాఫ్రికా పోరాటములోనే, నెదుర్కొన వలసిన కష్టముల వలన నాకీయభిప్రాయము కలుగలేదు. నేనొక్క

ప్పుడు దైవచింత లేనివాడ నగుటచే నిట్లుభావింపలేదు కైస్తవ మత గ్రంథములను చదువుటచే నాకిట్టి యభిప్రాయములు కలిగెనని కొందరనుకొనుట సరికాదు. నాకు కైస్తవమత సాహిత్యముతోను, ఆ ప్రజలతోను సంబంధము లేనపుడే యీ భావములు కలిగెను. నాపన్నెండవయేట యూకాలను నస్పృశ్యుడు మాదొడ్లు తుడుచుటకు వచ్చెడివాడు, అతని నెందుకు ముట్టుకొనరాదని నేను మాతల్లిని తడుచు ప్రశ్నించెడివాడను. అతనిని నేను పొరపాటున ముట్టుకొంటినా స్నానము చేయవలసి వచ్చెడిది. నేను నాతల్లి యాజ్ఞను శిరసావహించి స్నానము చేసి నవ్వుచు యిది మతము యొక్క శాసనము కానేరదని వాదించుచు ననేక సార్లు నాతల్లిదండ్రులతో తగువు లాడెడివాడను. యూకాను తాకినంత మాత్రమున పాపమంటదని నా తల్లితో చెప్పెడి వాడను. పాఠశాలలో నేను తరను అస్పృశ్య బాలురను ముట్టుకొనుచు మాతల్లితో చెప్పుచుండెడివాడను. మా తల్లి దీనికి పరుగుడుగ నొక ముస్లిము బాలుని ముట్టుకొనుటయే యని చెప్పెడిది. మాతల్లి యెడ నాకు గల గౌరవముచే నేనట్లే చేసెడివాడను. కాని యది మతధర్మమని నేనెన్నడు భావింప లేదు.

మాయంట రోజు రామాయణము చదివెడివారు. ఒక బ్రాహ్మణుడు వచ్చి దీనిని పఠించెడివాడు. అతనికి కుష్టు

రోగము సంభవించెను. రామాయణము చదువుట వలన నదిపోవునని యతడు విశ్వసించెను. అది యట్లే తగ్గిపోయెను. అస్పృశ్యునిగ నేడు భావింపబడు గుహుడు తన పడవలో రాముని గంగానది దాటించెను. అట్టి రామాయణ మే మానవునైనను మలినాత్ముడను నెపమున అస్పృశ్యునిగ భావింపమని యెట్లు ప్రోత్సహింపగలదు?

భగవంతుడు మలినాత్ములను పవిత్ర పరచువాడని మనము పిలుచుటను బట్టి హిందూమతములో పుట్టిన వారి నట్లుభావించుట పాపము. రాక్షసకృత్యము, నే నీవిషయము నప్పటి నుండియు విసుగు లేకుండ చెప్పుచుంటిని. నేను సనాతన హిందువునని యెప్పుడును చెప్పుచుందును. నాకు మత గ్రంథములు బొత్తిగా తెలియక పోలేదు. సంస్కృతములో నేను గొప్ప పండితుడను కాను. వేదములను ఉపనిషత్తులను నేను అనువాదములోనే చదివితిని. కనుక నేను పాండిత్య ప్రతిభతో వానిని చదువ లేదు. కాని నేను హిందువుగా వానిని చదివి వానిలోని సారమును గ్రహించితిని మాత్రము చెప్పగలను. ఇరువది వత్సరములు నిండిన తరువాత నేను యితర మతములను కూడ పఠించితిని. 'అస్పృశ్యత' హిందూమతములో నొక భాగము కాదను విషయము గ్రహించు వరకు అంతరాని తనమును తొలగించు వరకు మనకు స్వరాజ్యము రాజాలదని నేనుచాటితిని. నే నేసుతము

నవలంబింతును! యనుసందేహ మొకసారి నాకు కలిగినను
హిందూమతము ద్వారానే నాకు మోక్షము కలదని నిశ్చ
యించుకొంటిని. హిందూమతము పట్ల నావిశ్వాసము మరింత
గాఢమయ్యెను. నేను మరింత ప్రజోధము పొందితిని.
కాని అప్పుడు కూడ నేను అస్పృశ్యతను నిరాకరించితిని.
ఏది జైన, వైష్ణవమతముల పునాదియో తులసీదాసుదేవిని
గురించి విశ్వగానము చేసెనో యేది భాగవతపరమార్థ ప్రతి
పాదకమో యేది గీతలోని ప్రతి శ్లోకములో సంతర్లభిత
ముగా నున్నదో యట్టిదయ, ప్రేమ విశాలభావము, భారత
ప్రజలలో క్రమముగా వృద్ధి చెందుచున్నదని నేను గ్రహిం
చితిని.

నేనొక జాతీయవారమునాడు నెల్లూరులోనుంటిని. అచ్చటి
యస్పృశ్యులతో కలసి నేనిట్లు ప్రార్థించితిని. నే నాద్యాత్మిక
మోక్షమును కోరుదును. నాకు పునర్జన్మయక్కర లేదు. నేను
తిరిగి పుట్టవలసివచ్చినచో అస్పృశ్యునిగ పుట్ట గోరుదును.
అప్పుడు నేను కూడ వారిబాధలను దుఃఖములను. అవమా
నములను భరించి వారిని నన్ను కూడ తరింపజేసికొందును.
కనుక నేను తిరిగి పుట్టవలసివచ్చినచో బ్రహ్మ, క్షత్రియ,
వైశ్య, శూద్రజన్మలనుకాక అస్పృశ్యునిగ నే పుట్టగోరుదును.

అస్పృశ్య లేమిచేయవలెను ?

నాకు దొడ్లు తుడుచుటయం దాసక్తి కలదు. నాయాశ్రమములో పదునెనిమిదేండ్ల బ్రాహ్మణ యువకుడు దొడ్డిపని చేసి యాశ్రమములో పని చేయువాని కెట్లు పరిశుభ్రతను పాటింపవలెనో చూపించును. ఈ బ్రాహ్మణ యువకుడు సంస్కారప్రియుడు కాడు. ఇతడు శ్రోత్రియ కుటుంబములోనే పుట్టి పెరిగెను. ఇతడు నిత్యము గీతను పఠించును అతి భక్తి విశ్వాసములతో ప్రార్థన సేయును. ఇతడు ప్రార్థన సేయునపు డితని మృదు మధుర గానము మనలను ప్రేమతన్మయులను చేయును. దొడ్లుతుడుచుట కూడ పవిత్ర కార్యమని యతడెట్లు చేసి చూపించినకాని తన సాధన పూర్తికానేరదని భావించెను. ఆశ్రమములో పనిచేయు దానికి తానే యీ యదాహరణమును చూపవలెనని యతడు భావించెను.

హిందూసమాజమును మీరు శుభ్రము చేయుచున్నారని గ్రహింపవలెను. కనుక మొదట మీరు జీవితములను పవిత్రము చేసి కొనవలెను ఇతరులు మీవంక వేలెత్తి చూపనక్కరలేకుండ మీకు మీరు పరిశుభ్రముగ్గునుండుట నేర్చుకొనవలెను. మీలో కొందరకు త్రాగుడు జూదము మొదలగు దురభ్యాసములు కలవు వీటిని మీరే తొలగించు కొనవలెను. హిందువుల మని మీరు చెప్పుకొను చున్నారు.

మీరు హిందూ మత గ్రంథములను చదువుచుందురు. హిందూవులు మిమ్ము బాధించుచో నది హిందూమతము యొక్క దోషము కాదని యా మతస్థులమని చెప్పుకొనువారి దోషమని మీరు తెలిసికొనవలెను. మిమ్ముద్ధరించు కొనుటకు మీకు మీరే పరిశుద్ధులు కావలెను. మీరు మద్యపానము, గొడ్డుమాంసము తినుట మానవలెను. నేను భారతదేశములో నున్న అస్పృశ్యులందరను చూచితిని. వారిలో నంత ర్గర్భితముగ గొప్ప శక్తులు కలవని నేను గ్రహించితిని. ఇది వారికి తక్కిన హిందువులకు తెలిసినట్లు నాకు తోచదు. వారి బుద్ధి అనావిద్వరత్నము వంటిది, మీరు రాటము నేత చేపట్టవలెను. వీటిని మీరు వృత్తిగా చేపట్టితిరేని దారిద్ర్యము మీదరికిరాదు నేను మీకు బోధించినదంతయు మీరు చేయగలిగితిరేని మీ మోక్షమును మీరు సాధించుకొనగలరు. ఇతరులు తినిపార వేసిన యెంగిలిని, పుల్లివిస్తరాకులను మీరు ముట్టుకొనరాదు. అవి యెంత శుభ్రముగా నుండునని చెప్పుబడినను మీరు నమ్మరాదు. ముట్టరాదు. ప్రేమతో నీయబడు ధాన్యాదులను మాత్రమే తీసికొనుడు. స్వతస్సిద్ధముగ హిందువులు పాపమున కొడిగట్టువాడు కాదు. వారజ్ఞానములో మునిగియున్నారు, ఈ వత్సరములోనే యస్పృశ్యత పోవలెను. గోసంరక్షణము, అస్పృశ్యతానివారణము, ఈ రెండు కోరికలే నా బొందిలో ప్రాణముండుటకు కారణము.

ములు. ఈ రెండు యీడేరిననాడు స్వరాజ్యము వచ్చును. అదియే నాయాత్మకు మోక్షము. భగవంతుడు మీయాత్మ మోక్షమునకు తగిన బలమును చివర వరకు మీకొసంగుగాక!

గాంధీజీ - కొన్ని యుపోహలు

ప్ర:- మీజాతీయ పునరుద్ధరణ ప్రణాళికలో కళకు స్థానము లేదని ప్రఖ్యాతి గాంచిన కొందరు పెద్ద లే యనుచున్నారు. ఇది నిజమేనా?

జ:- ఈ విషయములో ప్రజలు నన్ను సరిగా అర్థము చేసికొనుటలేదు దీనిని నేనే విశదము చేసెదను. ఈ సందర్భములో రెండుభావములు కలవు. ఒకటి బాహ్యము, రెండవది యాంతరంగికము. నేను రెండవదానికి ప్రాధాన్యమిత్తును. అంతరంగికమునకు దోహద మీయని కళను నేనంగీకరింపజాలను. యదార్థమైన కళ యాత్మను వ్యక్తీకరింపవలెను. మానవుని యంతరంగతత్త్వమును వ్యక్త పరుచునపుడే బాహ్యరూపములకు విలువ యేర్పడును. ఆత్మవికాసము, నాత్మసంతోషము నెంతమాత్రము ప్రదర్శింపని వారనేకమంది తాము కళావేత్తలమని చెప్పుకొందురు. అట్టి కళ నాకర్థము కాదు. ఆత్మతన యంతరంగతత్త్వమును గ్రహించుటకు కొరకే నిజమైన కళ ప్రయోజనకారి కావలెను. నావిషయములో నాయాత్మను గ్రహించుటకు బాహ్యరూప

ములేవియు నా కవసరములేదు, నాపరిసరములందు మీరను
కొనునట్టి కళారచన లేకపోయినను నాజీవితములో కావలసి
నంత కళ కలదనియే నేను చెప్పగలను. నా గదిగోడలమీద
నెట్టి యలంకరణములు లేకపోవచ్చును, దానికి కప్పుకూడ
లేకపోవచ్చును. అప్పుడు నే నపరిమేయ నక్షత్రలోకాలం
కృత నభోళోభనే సరాసరి యనుభవింపగలను. ఏమానవుడు
తనబుద్ధిప్రభావముచే నిట్టి నక్షత్రకాంతిపుంజముచే నొప్పు
రంగస్థలమును రచింపగలడు! అనగా మానవపులచే సృజింప
బడుకళాకౌశలమునకు విలువ లేదని యర్థము కాదు. ప్రకృ
తిలో గల శాశ్వత సౌందర్య చిహ్నములతో పోల్చినచో
నివియొక లెక్కలోనికి రావనిమాత్రమే నాయభిప్రాయము.

సత్యము ద్వారా నేను సౌందర్యమును చూతును, కను
గొందును. నిజమైన భావములే కాక నిజమైన ముఖములు,
నిజమైన చిత్రములు, నిజమైన గీతములు, అన్నిసత్యములు,
పరమసౌందర్యప్రదములు. మానవులు 'సత్యములో' సౌంద
ర్యమును చూడగలిగిననాడు కళ యుత్పన్నము కాగలదు.

ప్ర:- సత్యము నుండి సౌందర్యమును, సౌందర్యము
నుండి సత్యమును విడదీయుటకు వీలులేదా?

జ:- సౌందర్య మననేమి? అందమైన ముఖలక్షణము
లున్నంతమాత్రమున నొకస్త్రీ సౌందర్యము కలది యగునా?

అమె గుణవంతురాలు కానిచో సౌందర్యవంతురాలు కాజాలదు. బాహ్యరూపమే యొక వస్తువున కందమిచ్చుటలేదు. నిజమైన కళాపేత్తకు బాహ్యకారమెట్లున్నను ఆత్మసత్యముతో బెలుగొందు ముఖమే సౌందర్యవంతముగ కన్పించును. అప్పుడు సౌందర్యము సత్యము వేరుగా నుండుటలేదు. బాహ్యమెంత మాత్రము అందముగ లేకున్నచోట సత్యము ద్యోతకము కావచ్చును, సోక్రటీసు తన కాలము వారందరి కంటె మహాసత్యవంతుడు. కాని, గ్రీసు దేశములో నంతయందవికారి యింకొకడు లేడని చెప్పుదురు. అతని జీవితమంతయు సత్యముతో నిరంతరపోరాటమే కనుక నామట్టుకతడందగాడే యగుచున్నాడు. కళాపేత్తయైన ఫిడియసు బాహ్యకారములతో సౌందర్యమును చూచువాడే యైనను సోక్రటీసు యొక్క సత్యములోనున్న సౌందర్యమును కూడ గ్రహింపగలిగెనను విషయము మనకు తెలియనిదికాదు.

ప్ర:- జీవితశోభ నెరుగని వారెందరో సుందర వస్తువులను సృజించిరి కాదా!

జ:- అవును. అనగా సత్యము అసత్యము కూడ యీ సృష్టిలో నుండుననియే దానిభావము. మంచిచెడ్డలు రెండును తరచు కలిసియేయుండును. కళాపేత్తలోకూడ మంచి, చెడ్డ, తప్పు, ఒప్పు భావములు రెండును కలిసియే యుండవచ్చును. నిజమైన సౌందర్యకళాఖండములు యుక్తదృష్టికలవారిచేతనే

సృజింపబడగలవు. జీవితములో నిట్టిభుజియ లగుదెనచో కళలో కూడనట్లే యుండును.

ప్ర:- నీతి యవినీతి యను ప్రసక్తి లేనిచోట సత్య ముండునా? సూర్యోదయము, నక్షత్రరాశిమధ్య ప్రకాశించు చంద్రుడుకలరు. వీరిలో సత్యమున్నదా?

జ:- తప్పక కలదు. వాటివెనుక నున్న సృష్టికర్తను గురించి ధ్యానించుటకే నన్నవి ప్రోత్సహించుచున్నవి కనుక నీ సౌందర్యప్రతిమలు సత్యములు. సృష్టికేంద్రము సత్యము కానిచో వీనికందచందము లెక్కడివి? సంఖ్యారాగశోభను, పున్నమ చంద్రకాంతిని చూచి నేనానందపడునపుడు నా యాత్మ సృష్టికర్తను సేవించుట కువ్వెల్లూరుచుండును. అతని యీ గవనలద్వారా నేనతనిని, యతని యపార దయను చూడగోరుదును. కాని యీసూర్యోదయ సూర్యాస్తమయములు నన్నతనినిగురించియే ధ్యానించుట కుపయోగపడనిచో నివికూడ నిరర్థకములే. మోక్షమార్గమున కీశరీరమే యడ్డమగుచుండునట్లు ఆత్మోన్నతికి తోడ్పడని దేదియైనను భ్రమ, బంధనము మాత్రమే కాగలదు.

ప్ర:- ఆయ్యా! తమరు యంత్రములే కూడదనుట నిజమేనా?

జ:- ఈశరీరమే యొకచక్కని యంత్రమని నేను భావించునపు యంత్రము కూడదని నేనందునా? రాటమే యొక

యంత్రము. యంత్రముల యెడల మోహముండరాదని మాత్రమే నేనందును. యంత్రముపట్ల నాకు ద్వేషములేదు. “శ్రమనురక్షించు” యంత్రముల కొరకు తహతహ పడుచున్నాము. మానవులు, “శ్రమనురక్షించు” కొనుచు పోయి, వేలాది వేలప్రజలన్నాతులై తిండి లేక యాకలి బాధచే రోడ్లమీద పడి చనిపోవునట్లు చేయుచున్నారు. కాలము, శ్రమ, రక్షింపబడవలె ననియే నేనుకోరుదును. కాని యది యేకొద్దిమందికో కాక మానవలోకమునకంతకు సాధ్యపడవలెను. ధనమే కొద్దిమందిచేతిలోనో కాక యందరికిని లభ్యముకావలెనని నేను కోరుదును. నేడు యంత్రమేమి చేయుచున్నది! కొద్దిమంది లక్షలకొలది ప్రజలమీద స్వారి చేయటకే యది యుపయోగించుచున్నది. దీని వెనుకనున్న కోరిక ప్రజలను రక్షింపవలెనను దయాబుద్ధికాదు. పేరాసయే దీనికి కారణము. ఇట్టి లక్షణముండరాదని నేను నాయావచ్ఛక్తితో పోరాడుచున్నాను.

ప్ర:- అసలు యంత్రములతో మీకు విరోధము లేదు. వాటిని దుర్వినియోగము చేయరాదనియే మీవాదన.

జ:- నిజము, ఇది ముమ్మాటికి నిజము, నేటి శాస్త్రములు కనిపెట్టు సత్యములు. నూతనముగ కనుగొనబడునవి యన్నియు యాశకుమాత్రమే యుపకరణము లగుచున్నవి. మొట్టమొదట యాదృష్టి తగ్గవలెను. ఇది తగ్గిన నాడు పని

చేయు పాటకజనులను పీడించుచున్న యత్యధిక పని భారము తగ్గును. అప్పుడు యంత్రములు ప్రజలను పీడించుటకు బదులు సహాయము చేయును. యంత్రముల నసలు తీసివేయవలసిన దని నేనుకోరుటలేదు. కాని వాటిని నియమింపవలెను.

ప్ర:- ఆవిరి, విద్యుత్తు ఇత్యాది శక్తులచే నడిపింపబడు గజబిజి యంత్రము లుండనవసరము లేదని దీని యర్థము కాదా?

జ:- అవి యుండకపోవచ్చును. వాటికంటె మానవుడు ముఖ్యమను విషయము మరువరాదు. యంత్రము మానవుని యవయవములనే వ్యర్థమొనరింపరాదు. కాని న్యాయమైన మినహాయింపులను నేనంగీకరింతును. సింగరు కుట్టుమిషను కలదు. ఇది యత్యంత యుపయోగకరమైన యంత్రము. దీనివెనుక నొకప్రేమగాధ కూడకలదు. తనభార్య చేతికుట్టు కుట్టుచు నెంతయో బాధపడుచుండ సింగరు చూచి యామె యెడగల ప్రేమచే నతడు కుట్టుమిషనును కనిపెట్టెను. అట్లు చేసి యతడామె కష్టమునే కాక సింగరు యంత్రమును కొన గలవారి యందరి పని తేలికచేసెను

ప్ర:- కాని యీ సింగరు కుట్టుయంత్రమును తయారు చేయుటకొక ఫ్యాక్టరీ, ఆవిరియంత్రములు కావలెనుకదా?

జ:- కావలెను. కాని యట్టి ఫ్యాక్టరీలను ప్రభుత్వమే నడుపవలెను. నేనంతమాత్రము సోషలిష్టునే యగుదును.

అవి యందరను ఆకర్షించు విధముగ లాభముకొరకు గాక మానవకళ్యాణము కొరకు పనిచేయవలెను. అశకు బదులు ప్రేమ వానిని నడిపింపవలెను. పనిచేయువారి స్థితిగతులలో మార్పు కలుగవలెను, ఈడబ్బుసిచ్చ మానవలెను. పనిచేయు వానికి బ్రతుకుటకు తగిన కూలి, నిత్యముపని, ఎద్దుమొద్దుచా కరీయుండకపోవుట కావలెను. ఇట్టి పరిస్థితులలో పనిచేయు యంత్రము పనివానికి ప్రభుత్వమునకు గూడ లాభదాయకము గనే యుండును.

[ప్ర:- వివాహ వ్యవస్థకు మీరు వ్యతిరేకమా?

జ:- ఈ ప్రశ్నకు కొంత యూహించిన పూర్వకముగ జవాబు చెప్పవలెను. మానవజీవిత పరమార్థముమోక్షము. నేనుహిందువును, కనుక నాకుమోక్షమునగా జన్మరాహిత్యమని నావిశ్వాసము. శరీరబంధములను త్రెంచుకొనుట, భగవంతు నితో నై క్యమగుట. ఈపరమలక్ష్యమును సాధించుటకు వివాహము, శరీరపాశములను బిగించునదే కనుక, నాటంక మే యగుచున్నది. బ్రహ్మచర్యము భగవంతున కాత్మార్పణ మొనరించు జీవితమును ప్రసాదించును కనుక గొప్పప్రయో జనకారి. వివాహమునగా సామాన్యముగ తన సంతాన పునః పునఃసాగించుటనియే కాదా భావింపబడుచున్నది. దీనికి వివా హము నేల సమర్థింపవలెను? మానవజాతి, దానికదే పెరుగ

గలదు. దానిని వృద్ధి చేయుటకొక సాధన యుండనక్కర లేదు.

ప్ర:- అయినచో బ్రహ్మచర్యమును గురించి మాత్రము బోధలు తత్వోపదేశములు యెందుకు?

జ:- అది యవసరము. దాని వలన సృష్టియే యాగిపోవు నని భయము కాబోలును. అట్టిభయమేమియు లేదు. దీని వలన మానవ జాతీయంతరింపదు. దీని న్యాయమైన ఫలిత మేమనగా మానవజాతి యుత్తమస్థాయి నలంకరించును.

ప్ర:- ఒకకవి, కళావేత్త. గొప్పప్రతిభాశాలి తన సంతానముద్వారా లోకమునకు తన ధీసంపన్నత నందింపవచ్చును కాదా?

జ:- అట్టి యవసరములేదు. అతనికుండగల బిడ్డల కంటె చాలయెక్కువమంది శిష్యులేయతని కందురు. అతనిశిష్యుల ద్వారా (యతడు మరేవిధముగను చేయజాలనట్లు) తనశక్తులనుప్రజల కందింపగలడు. అదియాత్మతనతత్త్వముతో వివాహము చేసుకొనుట యేయగును. శిష్యుడే సంతానము. ఇది యొకదివ్య సంతానసృష్టి. ఇకవివాహమా! దానిసంగతదియే చూచుకొనుగాక! అచట సంఖ్యాభివృద్ధియేకాని వికాసము కలుగుటలేదు. నేడు వివాహములో కామమునకే యతి ప్రధానస్థానమేర్పడినది.

ప్ర:-అయితే సత్యము సౌందర్యము, నొకేవస్తువుయొక్క వివిధ దృక్పథములు మాత్రమేకాదా?

జ:-మొదట సత్యమునారాధింపవలెను. తరువాతశివ, సుందరములు వాటంతటవియేసీకు చేకూరగలవు. జీససు తన 'పర్వతసంక్షేపము'లో దీనినే యుద్ఘాటించెను, జీససుసత్యమును చూచిదానిని వ్యక్తముచేసెను కనుక నతడు పరమ కళావేత్తయని నాభావము. మహమ్మదుకూడ నట్టివాడే. అరబు సాహిత్యములో కొరాను అత్యంతనిర్దుష్టమైన సాహిత్యమనిపండితులుచెప్పుదురు.వారిద్దరు మొదటసత్యమునేచూచిరి కనుక భాషసహజముగా, దానంతటదియే పచ్చును. కాని వారిద్దరు కళనుగురించి యేమియువ్రాయలేదు. నేనట్టిసత్యము, సౌందర్యము కొరకే వాంఛితును! వాటికొరకే జీవితును. వాటికొరకే చనిపోగోరుదును.

ప్ర:-సింగరు యంత్రమువంటి మినహాయింపులు కలవందుకుకదా వీటికంటె యెక్కడనుండును?

జ:-అవిమానవునకు సహాయము చేయుటకు బదులువాని వ్యక్తిత్వమునే యపహరించునపుడు వాటికిస్వస్తి చెప్పవలెను. యంత్రము మానవుని యవయవములనే భంగపరచరాదు.

ప్ర:-సింగరు యంత్రమువలె మోటారుకారు నేల వాడుకొనరాదు. ఆదర్శమునకైనచో నన్ని యంత్రములును పోనక్కరలేదా?

జ:-మోటారుకారు మానవుని ప్రధాన కోరికను దేనిని తీర్చుటలేదు. మోటారుకారుకు గల వేగమువంటి వేగముతో మానవుడు దూరములను లంఘించుటలనికి ప్రధానావసరము కాదు. ఆకర్షణమునకైతే. నేను యంత్రముల నన్నింటిని కాదంచును. మోక్షమునకు సహాయకారికాని ఈశ్వరమును కూడ నిరాకరించి నేను పరిపూర్ణాత్మమోక్షమునే కోరుచుంటిని. ఈదృష్టిలో నేను యంత్రములను నిరాకరించును కాని యంత్రములు శరీరమువలెనే పోవుననికావు. అవితప్పని సరియైనవి. శరీరమే యతిపవిత్రమైన యంత్రమని నేనంటిని. అయినను పరమాత్మ సాధనకది యభ్యంతర కరమైనపుడదియును విడువబడవలసినదే.

రాజభక్తి రాజద్రోహముగా మారుట

1922 లో మహాత్ముని మీద రాజద్రోహనేరము మోపబడినపు డతడి క్రింది వాక్కులయు విచ్చేరు-

“అత్యంత రాజభక్తుడను సహకారవాదినైన నేను తిరుగులేని రాజద్రోహిని. ఆసహాయవాదిని యగుటకుగల కారణములను భారత ప్రజలకు, ఆంగ్ల ప్రజలకు కూడ తెలుపవలసియున్నది. భారత దేశమున చట్ట ప్రకారము స్థాపింపబడిన ప్రభుత్వము పట్ల రాజద్రోహమును పురికొల్పు దోషమును చేసితినిని నేను కోర్టువారికి కూడ నునవి చేయవలసియున్నది.

నా ప్రజాజీవితము 1893లో దక్షిణాఫ్రికాలో సంక్షుభిత వాతావరణములో ప్రారంభమయ్యెను. ఆ దేశములో

నుండిన బ్రిటిషు ప్రభుత్వముతో నాకు తటస్థించిన మొట్ట మొదటి యనుభవమే సుఖప్రదమైనదిగా లేదు, మానవు డను, భారతీయుడనునైన నాకచ్చట నెట్టిహక్కులు లేవని నేను తెలిసికొంటిని. ఆసలు నిజము చెప్పవలెననిన నేను భారతీయుడను గనుకనే నాకు మానవహక్కులు నిరాకరింప బడెనని నేను తెలిసికొంటిని. కాని నేను దీనికి భయపడ లేదు. భారతీయుల నిట్లు నిరసనగా చూచుట యొక పద్ధతిలో సంక్రమించిన చీడయని నేను భావించితిని. అట్లు భావించి నేనా ప్రభుత్వముతో నై చ్చికముగ, హృదయపూర్వకముగ సహకరించుచు నది దోషము లొనరించినపుడు స్వేచ్ఛగా విమర్శించు చుంటిని. కాని యది నశింపవలెనని నేనెన్నడు కోర లేదు. కనుకనే 1899లో బోయర్లు తిరుగుబాటు చేయగా సామ్రాజ్యమునకే మోపము కలిగినపుడు నేను ఐచ్ఛికభట దళమును స్థాపించి యనేక రంగములలో పనిచేసి ప్రభుత్వ మునకు సేవ చేసితిని. అట్లే 1906లో జూలూ తిరుగుబాటు జరిగినపుడు కూడ నేనొక రోగచికిత్సక దళమును స్థాపించి 'తిరుగుబాటు' పర్యవసానము తేలువరకు సేవ చేసితిని. ఈ రెండు యుద్ధములలోను నాకు పతకములను బహూక రించుచు నా సేవను గురించి ప్రభుత్వ పత్రములలో వ్రాసి కొనిరి. నా దక్షిణాఫ్రికా సేవకు హార్డింజి ప్రభువు నాకు 'కై సరీ హిందు' సువర్ణపతకము నొసంగెను. 1914 లో ఇంగ్లండు జర్మనీల మధ్య యుద్ధము పొసగినపుడు నేను

లండనులో నొక ఐచ్ఛికదళము నచ్చటనున్న విద్యార్థులతో
 స్థాపించితిని. దాని సేవ చాల ముఖ్యమైనదని యధికారులు
 పొగడి తిరిగి 1918లో ఢిల్లీలో జరిగిన యుద్ధకాన్ఫరెన్సులో
 షెల్వుచఫర్డు ప్రభువు యుద్ధమునకు జనము కావలెనని
 కోరినపుడు నా యారోగ్యమును కోల్పోయి కైరాజిల్లాలో
 నేనొక దళమును లేవదీసి రాజీ కుదురువరకు పని చేసితిమి.
 నా ప్రజలకు సామ్రాజ్యములో సమాన ప్రతిపత్తి లభ్యము
 కాగలదను విశ్వాసముతోనే నేనిట్టి సేవ చేసితిని. రౌలటు
 చట్టము నాకు మొట్టమొదటి దెబ్బ. అది నా ప్రజల
 నిజస్వేచ్ఛ నపహరించుటకు చేయబడిన చట్టము. నేను
 దానిని తీవ్రముగ ప్రతిఘటింపదలచితిని. వెంటనే జలియను
 వాలాబాగు హత్యలతోగూడిన పంజాబు దురంతములు
 గావింపబడి పొట్టలమీద ప్రాకించుట, బహిరంగముగ
 కొరడాదెబ్బలు కొట్టించుట మొదలగు వచింపరాని యకృత్య
 ములు జరిగెను. ప్రధాన మంత్రి ముసల్మానులకు చేసిన
 కిలాఫతు వాగ్దానమును నెరవేర్పడని కూడ నేను తెలుసు
 కొంటిని. అయినను 1919 అమృతసర్ కాంగ్రెసులో నేను
 స్నేహితులువలదని వారించుచున్నను, మాంటేగు షెల్వు
 చఫర్డు సంస్కరణలతో సహకరింపవలసివదనియే పోరాడితిని.
 ప్రధానమంత్రి తమతప్పిదములను దిద్దుకొనునని యాశించి
 తిని. కాని నాయాశలన్నియు నడియాసలయ్యెను. కిలాఫతు
 వాగ్దానము గాలికెగురగొట్టబడెను. పంజాబు నేరముల
 విషయము, హూష్ కాకి చేయుటయే గాక నేరముచేసినవారు

శిక్షింపబడకపోగా ప్రభుత్వ సేవ చేయుచు సింఘనలను కూడ తీసికొనుచుండిరి. కొంతమందికి బహుమతులు కూడ యిచ్చిరి, సంస్కరణములలో బట్టి హృదయపరివర్తనము లేకపోగా యవి భారత దేశమునుండి మరింత హెచ్చు ధనమును తరలించుకొనిపోవుటకును, జానిసత్వమును సాగించుటకును దోహదము చేసెను.

ఆర్థికముగను, రాజకీయముగను భారత దేశము బ్రిటిషువారి సంపర్కమువలన మున్నెన్నడు నెరుగనంత యసహాయస్థితికి వచ్చినట్లు నేనుగ్రహించితిని. నిరాయుధురాలైన భారత దేశము తనమీదకు దండెత్తినప్పుడు వారితో నాయుధములతో పోరాడజాలదు, కనుకనే వలసరాజ్యము సంపాదించుటకే చాలపురుషాంతరములు పట్టునని మనలో పెద్దల యభిప్రాయము. అది కరువులకు తట్టుకొనజాలనంతటి దారిద్ర్యము ననుభవించుచున్నది.

బ్రిటిషువారు రాకప్పురము భారత దేశము లక్షలకొలది తన కుటీరములలో వడకుట, నేయుట నిరంతరము సాగించుచు తన వ్యవసాయిక ఆదాయమునకు మరింత యాదాయమును చేకూర్చుకొనుచుండెను. ఆంగ్లాధికారుల సాక్ష్యములను బట్టియే యీ ప్రాణాయదాయకమైన గృహపరిశ్రమ నమ్ముటకు వీలులేనంతటి క్రూరముగను, అమానుషముగ నశింపుచేయబడెను.

భారతగ్రామములలోనున్న యర్ధాకలి ప్రజలు క్రమముగ వృతప్రాయులగుచున్నారను సంగతి పట్టణవాసులకు తెలియ

కున్నది. తామనుభవించుచున్న కొద్దిపాటి భోగము విదేశ దోపిడిగాళ్ల వలన తాము పొందుచున్న దళారిద్రవ్యమని, యీదళారిద్రవ్యము లాభములు ప్రజలనుండి గుంజాకొన బడుచున్నవనియు వీరికి తెలియకున్నది. ప్రజలనుదోచుకొనుటకే బ్రటిషుయిండియాలో చట్టము ప్రకారము స్థాపింపబడిన ప్రభుత్వము పనిచేయుచున్నదను సంగతి వీరికి తెలియకున్నది.

అనేక గ్రామములలో మనకంటికి ప్రత్యక్షముగ కన్పించు యెముకలపోగుల నెట్టి బూటకవాదము, లెక్కల గారడీ మభ్యపరచజాలను. పైన భగవంతుడేయున్నచో భారత దేశములోని పట్టణవాసులు, యింగ్లండు యెప్పటికైనను దీని కుత్తరవాదులు కాకతప్పదు. మానవుని పట్ల జరుపబడిన యీ నేరమునకు ప్రపంచచరిత్రలో సాటియే కాన్పించదు.

ఇచ్చటనున్న న్యాయశాస్త్రము విదేశదోపిడిగాళ్లను సేవించుటకే యేర్పడుపబడెను. పంజాబు సైనికశాసనము క్రింద వేయబడిన శిక్షలు నూటికి తొంబదియైదు కేసులము దురన్యాయము. భారతదేశములోని రాజకీయనేరములక్రింద శిక్షింపబడిన వారిలో పదిమందిలో తొమ్మిండుగురు నిరపరాధులని నాయనుభవముద్వారా నేను తెలిసికొంటిని. తమ దేశమును ప్రేమించుటే వారు గావించినదోషము. యూరపి యనులకు భారతీయులకు మధ్య తగాదాలలో నూటికి తొంభై తొమ్మిది భారతీయులకు న్యాయము దొరకెడిది కాదు, ఇదియతిథియొక్తి కాదు. ఈ కేసుల యనుభవముగల భారతీయులందరిని యిదే యభిప్రాయము బుద్ధిపూర్వకముగనో

యబుద్ధిపూర్వకముగనో దోపిడివాడు ప్రయోజనము
కొర కేన్యాయపరిపాలన వ్యభిచరింపబడుచున్నదని నా యభి
ప్రాయము.

అన్నిటికంటె గొప్ప దురదృష్టమేమన యింగ్లీషు అధికా
రులు వారితో పరిపాలన విధానములలో సహకరించుచున్న
భారతాధికారులు నేను వర్ణించిన నేరమును చేయుచున్నట్లే
యెరుంగరు. చాలామంది యాంగ్లాధికారులు భారతాధికా
రులు తాము ప్రపంచములోగల యొక మంచిపద్ధతి ద్వారా
పాలనజరుపుచున్నట్లు భారతదేశము నెమ్మదిగా నై నను
క్రమముగా వృద్ధి చెందుచున్నట్లు మనఃపూర్వకముగా విశ్వ
సించుచున్నారను సంగతి నేనెరుగుదును. చంపివేసెదరను
భయమును పురిగొల్పు రాజకీయపద్ధతి, ఫిరంగులు మొదలగు
యుద్ధసామాగ్రితో కూడిన దౌర్జన్యప్రదర్శనము యెదిరించు
టకు, యాత్మరక్షణ చేసికొనుటకు తగిన శక్తియుక్తుల
నన్నింటిని లేకుండచేసిన పద్ధతివలన ప్రజలు నిర్వీర్యులై
పోయిరి; వారు చెతన్యహీనులై శానిత్యమున కలవడి
పోయిరి. పరిపాలకు లీయలవాటును గుర్తింపకపోవుటచే
తమ్ముతాము పంచనచేసికొనుచున్నారు.

భారతపౌరుని స్వేచ్ఛ నణచివేయుటకు కనుగొనబడిన
భారతదేశ శిక్షాస్మృతిలో యిపుడు నా మీద మోపబడిన
124-ఎ నేరము తలమానికము. ప్రేమ, చట్టము ద్వారా
తయారు చేయబడగల వస్తువుకాదు. అట్లు నియమింపబడు
నదియు కాదు. ఒక వ్యక్తిపట్ల, పద్ధతిపట్ల ప్రేమ లేనపుడు

దౌర్జన్యమును పురికొల్పుట, యుద్దేశించుట, ద్రోహదము చేయుట లేనంతవరకు మనము వానినివ్యక్తము చేయుటకు సంపూర్ణాపకాశముండవలెను. నన్ను, శంకర్లాల్, బాంకరును విచారించుచున్న సెక్షను ప్రేమను, ద్రోహదము చేయుటయే నేరముగా నెంచబడు సెక్షను, ఈ సెక్షనుక్రింద శిక్షింపబడినవారి కేసులను నేను కొన్నింటిని తరిచిచూచితిని. భారతదేశముచే సత్యంతము ప్రేమింపబడు దేశభక్తులనందరనో యీ సెక్షను క్రింద శిక్షించిరని నేనెరుగుదును. కనుక యీ సెక్షనుక్రింద నాపై నేరము మోపబడుట నాయదృష్టమనియే నేను భావించెదను.

నాలో ప్రభుత్వముపట్ల ప్రేమలేకపోవుటకు గల కారణములను క్లుప్తముగ వెల్లడించితిని. ఏ యధికారిపట్ల, యెందులోను, రాజుపట్ల వ్యక్తిగతముగ నాకెంతమాత్రము ద్వేషములేదు. కాని భారతదేశమున కిదివరకే ప్రభుత్వముచేయని యపకారము చేసిన పద్ధతిపట్ల స్నేహభావము లేకపోవుట గుణమనియే నేను భావించుచున్నాను. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము క్రింద భారతదేశము మున్నెన్నడు నెరుగనట్లు తన మగతనమును కోల్పోయినది. ఇట్టి విశ్వాసముండుటచే నీప్రభుత్వ పద్ధతిని ప్రేమించుట పాపమనియే నేను తలంచుచున్నాను, నామీద రుజువు పరచబడిన సాక్ష్యములుగా పేర్కొనబడిన వ్యాసములను అసహాయోద్యమమును చూపించుట ద్వారా యింగ్లండుకు నాదేశమునకు కూడ సేవచేసికొనియే నేను భావించుచున్నాను. ఇది యాయుభయుల మధ్యగల

యసహజజీవితము సంతరింపజేయు మార్గము. మంచితో సహకరించుట యెంతవిధాయుక్తమో చెడుగుతో సహకరింపకుండుట కూడ యంత విధాయుక్తమనియే నాయభిప్రాయము. ఇంతవరకు చెడ్డచేసినవానిపై దౌర్జన్యము ద్వారా యిది ప్రదర్శింపబడుచుండెడిది. దీనివలన చెడ్డ మరింతయెక్కువగుచుండుననియు దౌర్జన్యము వలననే చెడుగు వృద్ధిచెందుచుండును కనుక దౌర్జన్యమును పూర్తిగా మానము మానినపుడే దాని సత్తువ యుడుగుననియు నేను నాప్రజలకు ప్రదర్శింపదలచితిని.

చెడుగుతో సహకరింపకపోవుటవలన సంభవించు శిక్ష నైచ్చికముగ ననుభవించుటయే దౌర్జన్యరహితపద్ధతిలో నున్న భావము. చట్టము ప్రకార మేది నేను బుద్ధిపూర్వకముగా గావించిన నేరమో, నాదృష్ట్యా యేది భారతపౌరుని పరమధర్మమో, దాని కెంతహెచ్చు శిక్ష విధింపవచ్చునో యంతశిక్ష విధింపవలసినదనియే నేను కోరుచున్నాను. నేను నిజముగా నిరపరాధినని, మీరు పరిపాలింపవలసిన చట్టములో చెడుగు కలదని మీరు భావించుకొని జడ్జిగానున్న మీరుమీరపదవికి రాజీనామా యిచ్చి యీచెడుకార్యముతో సంబంధము లేకుండ చేసికొనవలెను. లేకయేచట్టమును పద్ధతిని మీరు సమర్థించుచున్నారో యది భారతప్రజలకు కళ్యాణమే యని నాకార్యకలాపము ప్రజాశ్రేయస్సుకు అంగకరమని మీరు భావించుచో నా కత్యంత కఠినశిక్ష విధింపవలెననియే నేను కోరుచున్నాను.